

**Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzatának
GAZDASÁGI PROGRAMJA, FEJLESZTÉSI TERVE
2024-2029**

Bevezetés

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a az önkormányzatok gazdasági programjával kapcsolatban a következőket írja elő:

- (1) A képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.*
- (2) A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól.*
- (3) A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.*
- (4) A gazdasági program, fejlesztési terv - a vármegyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban - tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.*
- (5) A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülést követő hat hónapon belül fogadja el. Ha a meglévő gazdasági program, fejlesztési terv az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülést követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani.*

A gazdasági program elkészítésének célja egy átfogó, az önkormányzati feladatokon is túlmutató program elkészítése, amely az önkormányzati választási ciklus idejére kijelöli az önkormányzati munka, benne az éves költségvetések mozgásterét, fő irányait.

A program összeállítása során az alábbi önkormányzati stratégiákra, koncepciókra támaszkodunk:

- Nagykanizsa Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája.
- Nagykanizsa TOP Plusz Városfejlesztési Programterve.
- Nagykanizsa Megyei Jogú Város Kulturális Koncepciója.
- Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzatának Ifjúságpolitikai Koncepciója és Cselekvési Terve.
- Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzatának és Nagykanizsa-Surd-Zalacomár Szociális Társulása Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója.
- Nagykanizsa Megyei Jogú Város Települési Környezetvédelmi Programja.

1. Az önkormányzati feladatellátás pénzügyi finanszírozásának szabályai

A feladatellátás támogatásból, saját forrásból történő finanszírozásának lehetőségei

A helyi önkormányzatok központi költségvetési támogatási rendszere az önkormányzati feladatellátáshoz igazodó, 2013-ban kialakított feladatalapú támogatási rendszeren alapul.

A feladatfinanszírozási rendszer keretében az Országgyűlés a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott módon a helyi önkormányzatok a kötelezően ellátandó, törvényben előírt egyes feladatainak – felhasználási kötöttséggel – a feladatot meghatározó jogszabályban megjelölt közszolgáltatási szintnek megfelelő ellátását feladatalapú támogatással biztosítja, vagy azok ellátásához a feladat, a helyi szükségletek alapján jellemző mutatószámok, illetve a lakosságszám alapján támogatást biztosít.

Egyéb, az előző feltételnek meg nem felelő feladatok ellátásához felhasználási kötöttséggel járó, vagy felhasználási kötöttség nélküli támogatást nyújthat.

A támogatás biztosítása a következő szempontok figyelembevételével történik:

- a) takarékos gazdálkodás,
- b) a helyi önkormányzat jogszabályon alapuló, elvárható saját bevétele,
- c) a helyi önkormányzat tényleges saját bevétele.

A feladatfinanszírozási rendszernek biztosítania kell a helyi önkormányzatok bevételi érdekeltiségének fenntartását. A figyelembe veendő bevétel a költségvetési törvényben rögzítetteknek megfelelően az iparűzési adóbevétel.

A fentiek értelmében a kötelező közszolgáltatásoknak van egy minimumszintje, amelyhez a központi költségvetés a település saját bevételeit figyelembe véve biztosítja a szükséges forrást.

Támogatást a helyi önkormányzat éves szinten kizárólag az ellátandó feladatainak kiadásaira fordíthatja. Az ettől eltérő felhasználás esetén a helyi önkormányzat köteles a támogatás összegét – az államháztartásról szóló törvényben meghatározott kamatokkal terhelve – a központi költségvetésbe visszafizetni. Kivételes esetben jogszabályban meghatározott módon a helyi önkormányzat működőképessége megőrzése érdekében kiegészítő támogatást is kaphat.

A települési önkormányzatokat az alábbi címeken illeti meg támogatás.

a) A települési önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása.

Az önkormányzatok célhoz kötötten használhatják fel, így biztosított a helyi közszolgáltatások megfelelő színvonalon történő ellátása.

▪ A települési önkormányzatok működésének általános támogatása:

Az önkormányzati feladatok nagyobb részét a klasszikus értelemben vett önkormányzati feladatok (igazgatás, településüzemeltetés, közvilágítás, helyi adózta-

tás, stb.) teszik ki. Ehhez kapcsoló általános állami támogatáson belül külön jelenik meg az önkormányzati hivatal támogatása, a tipikus településüzemeltetési feladatok, illetve az egyéb kötelező önkormányzati feladatok támogatása.

A 2017. évben kiegészült az önkormányzatok finanszírozási rendszere: bevezették az önkormányzati **szolidaritási hozzájárulást**, amelyet a magas egy lakosra jutó adóerő-képességgel rendelkező települések egy része teljesít a központi költségvetésnek. A szolidaritási hozzájárulás teljesítése a nettó finanszírozás keretében történik.

2025.január 01-től a szolidaritási hozzájárulás mellett új fizetési kötelezettség keletkezett az önkormányzatoknak, amennyiben a 2024. évben és a 2025. évben befizetett iparűzési adó különbözete pozitív egyenleget mutat. A többlet összegét a szolidaritási hozzájárulás 2024. és 2025. évi összegének különbözetével csökkenteni lehet. Az így keletkezett befizetési kötelezettség nettó finanszírozással kerül havonta elszámolásra a szolidaritási hozzájárulással együtt.

▪ **A települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása:**

A köznevelés területén a települések fő feladata az óvodai ellátás biztosítása. Ehhez a pedagógusok bérének, a pedagógusok nevelőmunkáját közvetlenül segítő átlagbéralapú támogatása és a települési önkormányzatok egyes szociális és gyermekjóléti feladatainak támogatása a törvényben meghatározott mutatószámok alapján kerül finanszírozásra.

▪ **A települési önkormányzatok gyermekétkeztetési feladatainak támogatása:**

A települési önkormányzatok gyermekétkeztetési feladatainak támogatása alcímen rendelkezésre álló forrás biztosítja az intézményi gyermekétkeztetés és a szünidei étkeztetés egyrészét.

▪ **A települési önkormányzatok egyes szociális és gyermekjóléti feladatainak működési célú támogatása:**

A szociális és gyermekjóléti ellátórendszerben az önkormányzatok szerepe alapvetően továbbra is az alapellátások biztosítása. A központi költségvetés az egy lakosra jutó adóerő-képesség, illetve mutatószámok alapján finanszírozza az önkormányzat feladatellátását. A bölcsődék, mini bölcsődék finanszírozási rendszerre két elemből álló feladatalapú finanszírozásra épül. A finanszírozás egyik elemét a szakmai dolgozók elismert létszámához kapcsolódó bértámogatás, a másik elemét a bölcsődék működésével kapcsolatos üzemeltetési támogatás jelenti.

▪ **A települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása:**

A kulturális feladatok területén a központi költségvetés a következőket finanszírozza részben:

- Települési önkormányzatok nyilvános könyvtári és közművelődési feladatainak támogatása,
- múzeumi feladatok támogatása,
- települési önkormányzatok kulturális feladatainak bérjellegű támogatása,
- a települési önkormányzatok könyvtári célú érdekeltségnövelő támogatása.

b) A helyi önkormányzatok működési célú kiegészítő támogatásai.

A helyi önkormányzatok működési célú kiegészítő támogatásai egyrészt speciális költségvetési támogatásokat nyújtanak, ezzel is segítve az önkormányzatok feladatellátását és a kapcsolódó fejlesztési beruházások megvalósítását, másrészt az egyedi problémák kezelése érdekében is tartalmaz forrásokat. A működési célú kiegészítő támogatások a fent említett általános működési és ágazati támogatásokhoz kapcsolódóan a következők:

- A helyi önkormányzatok általános feladatainak működési célú támogatása,
- a települési önkormányzatok köznevelési feladatainak működési célú támogatása,
- a települési önkormányzatok egyes szociális és gyermekjóléti feladatainak működési célú támogatása,
- A települési önkormányzatok kulturális feladatainak működési célú támogatása

c) A helyi önkormányzatok felhalmozási célú kiegészítő támogatásai

Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések finanszírozására használható fel ez a fajta támogatás. Csak kötelezően ellátandó feladathoz kapcsolódó fejlesztések, beruházások valósíthatók meg a forrásból. A helyi önkormányzatokért felelős miniszter és az államháztartásért felelős miniszter döntései alapján kerül a finanszírozás a kijelölt önkormányzatokhoz.

Pénzügyi forrásbevonás lehetőségei

A Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló, 2012. január 1-től hatályba lépő 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Gst.) a helyi önkormányzatok pénzügyi forrásbevonásának lehetőségeit, szabályait teljesen új alapokra helyezte. Megalkotásánál a joganyagban is megjelenő célkitűzésként szerepelt az ország gazdasági stabilitásának és a költségvetés fenntarthatóságának biztosítása, valamint az államadósság csökkentésének elősegítése.

A szabályozás egyik sarokpontjaként a Gst. előírja, hogy a központi költségvetésről szóló törvényben összességében meg kell határozni az államháztartás valamennyi, így az önkormányzati alrendszere adósságának a költségvetési év utolsó napjára tervezett értékét is, és szigorú előírásokat állapít meg ezen érték esetleges növekedésére vonatkozóan.

A Gst. hatályba lépésével az adósságot keletkeztető ügyletek meghatározó részének megkötéséhez a Kormány előzetes hozzájárulása vált szükségessé.

Nincs szükség a Kormány hozzájárulására az önkormányzat

- a) jogszabályon alapuló, kötelező kezesség-, illetve garanciavállalásához,
- b) naptári éven belül lejáró adósságot keletkeztető ügyletéhez,
- c) olyan adósságot keletkeztető ügylete megkötéséhez, amely
 - ca) a központi költségvetésből nyújtott európai uniós vagy más nemzetközi szervezet-től az önkormányzat által elnyert támogatás előfinanszírozásának biztosítására szolgál,
 - cb) az adósságrendezési eljárás során a hitelezői egyezség megkötéséhez igénybe vett reorganizációs hitelre vonatkozik,
 - cc) fejlesztési célt szolgál, és nem haladja meg a fővárosi önkormányzat és megyei jogú város önkormányzata esetében a 100 millió forintot, országos nemzetiségi önkormányzat esetében a 20 millió forintot, egyéb önkormányzat esetében az adott évi saját bevételeinek 20%-át, de legfeljebb a 10 millió forintot, valamint
- d) olyan kezesség- és garanciavállalásához, amely a b) és a c) pont szerinti, önkormányzat által megkötött, valamint az önkormányzati többségi tulajdonban álló gazdasági társaság által a naptári éven belül keletkeztetett és lejáró futamidejű adósságot keletkeztető ügylet-hez kapcsolódik.

A Gst. rendelkezései alapján az Önkormányzat működési célra csak likvid hitelt vehet fel.

A jogszabály tételesen tartalmazza azokat a feltételeket, amelyeknek teljesülnie kell ahhoz, hogy a Kormány az önkormányzat fejlesztési célú adósságot keletkeztető ügyletéhez előzetes hozzájárulását adja. A feltételek az alábbiak:

- Az adósságot keletkeztető ügylet az államháztartás adósságának a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott mértéke teljesítését nem veszélyezteti,
- az adósságot keletkeztető ügylet az önkormányzat törvényben meghatározott feladatának el-látásához szükséges kapacitás létrehozását eredményezi, azzal, hogy a működési kiadások folyamatos teljesítése biztosított,
- települési önkormányzat adósságot keletkeztető ügyletet csak abban az esetben köthet, ha a hatályos helyi adó rendelete alapján a helyi iparüzési adót vagy a helyi adókról szóló törvény szerinti vagyoni típusú adók közül legalább az egyiket vagy a magánszemélyek kommunális adóját bevezette,
- az önkormányzat adósságot keletkeztető ügyletből származó tárgyévi összes fizetési kötele-zettsége az adósságot keletkeztető ügylet futamidejének végéig egyik évben sem haladhatja meg az önkormányzat adott évi saját bevételeinek 50%-át.

Az Önkormányzat a 2020-2024-es időszakot tekintve adósságot keletkeztető ügyletet nem kötött, folyószámlahitelt sem vett igénybe.

2. Az önkormányzat pénzügyi és vagyoni helyzete

Nagykanizsa a 2024-2029-es gazdasági időszakot stabil vagyoni és pénzügyi helyzetben indíthatja, hiszen amellet, hogy a jogszabályban meghatározott pénzügyi stabilitási feltételeknek mind működési, mind pedig felhalmozási költségvetése tekintetében megfelel, az elmúlt évekből fennmaradt, az európai uniós és hazai forrásból megvalósuló pályázatok támogatási előlegein felüli maradványa meghaladja a 1,5 milliárd forintot.

A következő táblázat az Önkormányzat ingatlanokhoz kapcsolódó vagyoni helyzetét mutatja be 2019-től 2023-ig.

M.e.: e Ft

Megnevezés	2019	2020	2021	2022	2023
Törzsvagyon	33 107 433	39 004 111	39 635 715	39 373 123	40 664 618
<i>Forgalomképtelen</i>	<i>19 657 463</i>	<i>19 318 303</i>	<i>32 803 206</i>	<i>20 496 286</i>	<i>21 591 584</i>
Kizárólagos nemzeti vagyon	18 490 732	18 170 547	19 249 233	2 429 649	20 500 454
Nemzetgazdasági szempontból kiemelt	1 166 731	1 147 756	13 553 973	11 864 212	1 091 130
<i>Korlátozottan forgalomképes</i>	<i>13 449 970</i>	<i>19 685 808</i>	<i>6 832 509</i>	<i>4 582 976</i>	<i>19 073 034</i>
Törzsvagyonon kívüli egyéb vagyon	5 034 066	2 521 739	2 532 977	4 288 284	2 709 216
Ingatlanok és kapcsolódó vagyonértékű jogok	38 141 499	41 525 850	42 168 692	43 661 407	43 373 834

A tárgyi eszközökön belül az ingatlanok esetében a táblázat adatai alapján növekedés tapasztalható, amely a felhasználható pénzeszköz kedvező nagysága mellett, szintén megalapozza a kedvező gazdálkodási feltételeket az Önkormányzat számára.

A folyamatos vagyoni növekedés alapvető oka, hogy az Önkormányzat állami és uniós támogatású projekteket valósított meg (Modern Városok Program-Sport és -rendezvénycsarnok, Iparipark fejlesztés, Zöld város-Zöld Nagykanizsa, Inkubációs ökoszisztéma, Intézmények fejlesztése, energetikai korszerűsítése).

A kedvező vagyoni helyzet alakulás mellett azonban figyelni kell arra, hogy önkormányzati stratégiai célkitűzések megvalósítása során anyagi forrásként nem tud figyelembe venni jelentős összegű ingatlan vagyon értékesítést, mert a forgalomképes ingatlanok aránya a vagyonelemek szerinti megoszlása alapján kedvezőtlen folyamatot mutat. Az egyéb ingatlanok aránya 2019-ben 13% volt, míg 2023-ban már csak 6%.

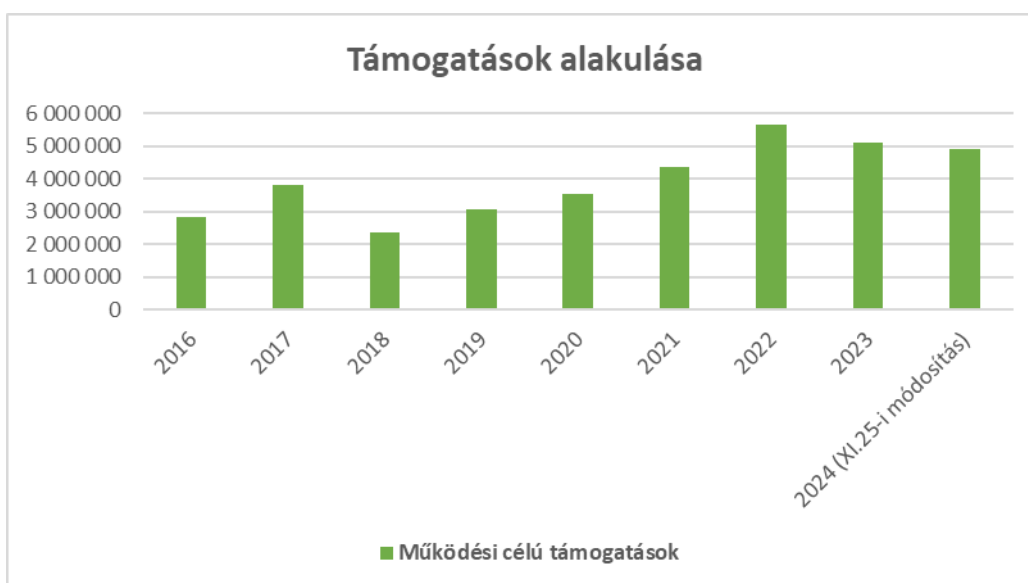
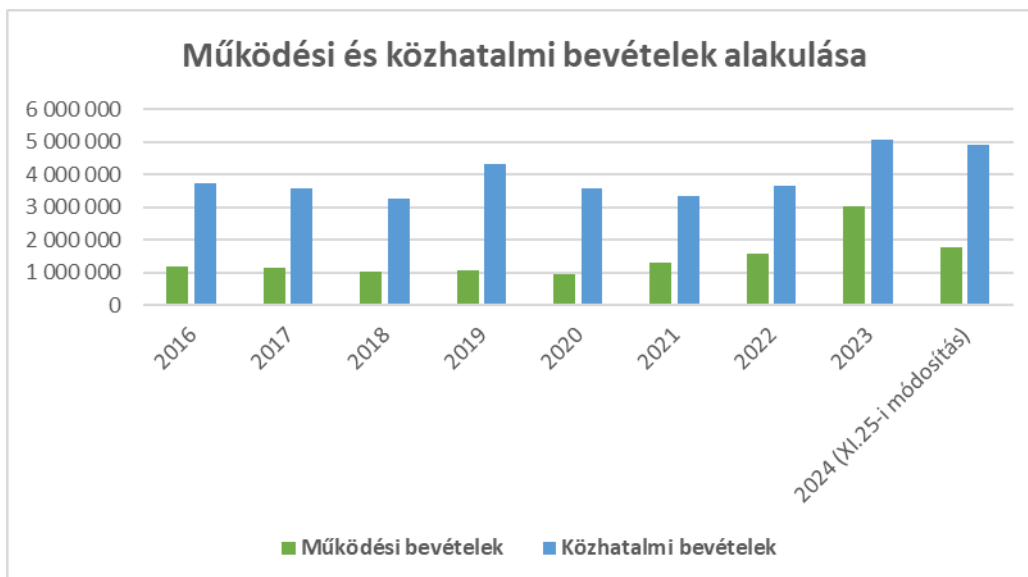
Az önkormányzat főbb bevételei a 2020-2024-es időszakban az alábbiak szerint alakultak:

M.e.: e Ft

Megnevezés	2020	2021	2022	2023	2024 (XI.25-i módosítás)
Működési bevételek	953 145	1 284 020	1 571 981	3 038 319	1 784 262
Termőföld bérbeadásból származó	470	487	453	638	500
Építményadó	920 796	919 979	816 463	813 148	785 000
Iparüzési adó	2 609 363	2 384 948	2 790 535	4 196 211	4 094 418
Gépjárműadó	0	0	0	0	0
Idegenforgalmi adó	1 322	4 625	12 279	12 470	12 000
Talajterhelési díj	1 050	1 325	1 925	1 904	1 500
Ebrendészeti hozzájárulás	8 101	7 326	6 119	5 841	6 000
Mezőőri hozzájárulás	2 866	3 953	3 642	3 274	3 000
Egyéb közhatalmi bevételek	14 408	10 104	15 894	21 393	15 170
Közhatalmi bevételek összesen	3 558 376	3 332 747	3 647 310	5 054 879	4 917 588
Működési célú támogatások államháztartáson belülről	3 550 777	4 340 937	5 662 885	5 113 502	4 911 953
Működési célú átvett pénzeszközök	35 893	30 834	153 000	72 255	400
Működési költségvetés bevételei összesen	8 098 191	8 988 538	11 035 176	13 278 955	11 614 203
Tárgyi eszközök értékesítése	46 287	182 469	157 882	192 481	153 760
Részesedések értékesítése	0	0	0	0	0
Részesedések megszűnése	0	0	0	0	0
Részesedések tőkeleszállítása	0	0	0	0	0
Pénzügyi befektetések bevételei		24	0	0	0
Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	285 957	7 901 560	287 242	317 295	26 066
Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	2 151	382	6 813	341	38 533
Felhalmozási költségvetés bevételei összesen	334 395	8 084 435	451 937	510 117	218 359
Költségvetési folyó bevételek összesen	8 432 586	17 072 973	11 487 113	13 789 072	11 832 562
Működési célú pénzmaradvány	3 285 241	2 060 375	1 630 123	2 132 582	2 992 021

Felhalmozási célú pénzmaradvány	12 046 713	7 290 762	8 282 613	14 153 116	1 024 213
Vállalkozási tevékenység maradványa	0	0	0	0	0
Költségvetési maradvány összesen	15 331 954	9 351 137	9 912 736	16 285 698	4 016 234
-ebből szabad maradvány	0	0	0	1 129 541	2 347 818
-ebből kötelezettséggel terhelt maradvány	15 331 954	9 351 137	9 912 736	15 156 158	1 668 416

Az Önkormányzat működési költségvetés bevételeinek alakulása 2016-2024-ig:

Közhatalmi bevételek alakulása:

Az Önkormányzat saját bevételein belül meghatározó szerepet töltenek be a helyi adók, ezeken belül is az iparüzési adó és az építményadó. Az adóbevételek alakulása döntően befolyásolja a város lehetőségeit az önként biztosított szolgáltatások bővítése, minőségének javítása tekintetében. Az iparüzési adóbevételek tervezésben hosszabb távon nagyobb bizonytalansággal kell szembenézni, hiszen a vállalatok forgalmi adatait befolyásoló tényezők, piaci környezetük folyamatos változása nehezen kiszámítható. Az Önkormányzat ezen kockázatot azzal mérsékelheti, ha a szabad ipari területein nagyobb számú közepes és kisvállalatok befektetéseit részesíti előnyben egy-egy potenciális nagybefektetővel szemben.

2025.január 01-től a szolidaritási hozzájárulás mellett új fizetési kötelezettség keletkezik az Önkormányzatnál, amennyiben az előző évben és a tárgyévben befizetett iparüzési adó különbözetünk pozitív egyenleget mutat. A többlet összegét a szolidaritási hozzájárulás előző évi és tárgyévi évi összegének különbözetével csökkenteni lehet. Az így keletkezett befizetési kötelezettség nettó finanszírozással kerül havonta elszámolásra a szolidaritási hozzájárulással együtt. Ez a többlet kötelezettség a kormány által létrehozott Területfejlesztési Alapba kerül, melynek vármegyék közötti elosztása után stratégiai célok mentén az önkormányzatok között fejlesztésekre, beruházásokra visszaosztásra kerül. Működésre ezen források nem használhatók fel.

Az újfajta fizetési kötelezettség arra ösztönözte az érintett önkormányzatok többségét, hogy saját bevételeik növelése érdekében olyan adónemek emeléséről döntsön 2025. évtől, melyeket nem érint az új jogszabályi változás.

A fentiekben leírtak miatt Önkormányzatunk a nem lakás céljára szolgáló építmények esetében (lakáscélú hasznosítás esetén csak akkor, ha a hasznosítás üzleti célú) két lépcsőben vezet be magasabb adófizetési kötelezettséget, 2025-ben 15 %-os, 2026-ban 8 %-os mértéknöveléssel.

A külterületi építmények adómentessé válnak, azonban az ebből származó adóbevétel eddig sem volt jelentős.

Az adómérték módosítás várható hatását az építményadó bevételekre az alábbi táblázat mutatja 2025-re.

Megnevezés	Adómérték növekmény Ft/m2	Adóalap m2	Adóbevétel többlet e Ft
Üzleti célú építmények (általános mérték)	120	589 287	70 714
Kereskedelmi célú építmények	400	71 238	28 495
Iroda + 15.000 m2 alapterület felett	200	141 448	28 289
Ipari park területén kívül létesített új termelési célú építmények	30,60,120		688
Külterületi építmények	-200	55 930	- 11 186
Összesen			117 000

A tervezett emelés következtében 117 000 e Ft többletbevételre számíthatunk 2025-ben, ennek eredményeként a 2025-ös építményadó bevétel 918 400 e Ft összegben prognosztizálható, míg a 2026-os évre közel 1 000 000 e Ft-os saját bevétellel számolhat az Önkormányzatunk.

Finanszírozási szempontból elenyésző jelentőségű, más szempontból ugyanakkor lényeges fokmérőnek tekinthető az Önkormányzat által realizált idegenforgalmi adó. A városunkban több napot eltöltő turisták, egyetemi hallgatók, üzleti partnerek növekvő száma a helyi kereskedelmi, vendéglátóipari vállalkozások egyéb szolgáltatók forgalmának bővülését is eredményezheti, ezért fontos cél, hogy az ide látogatók elégedetten, a jövőbeni visszatérés reményében távozzanak Nagykanizsáról. Az Önkormányzat idegenforgalmi adóbevétele 12 millió forint körül stagnál, melynek növekedését a nagy vendégszámot generáló színvonalas rendezvények jelenthetik.

Az önkormányzat főbb kiadásait a 2020-2024-es időszakban az alábbi táblázat tartalmazza:

M.e.: e Ft

Megnevezés	2020	2021	2022	2023	2024 (XI.25-i módosítás)
Működési költségvetés kiadásai összesen	7 520 548	11 815 118	10 316 174	13 107 447	14 249 454
Beruházási kiadások	5 128 118	7 827 911	1 427 903	889 997	1 023 176
Felújítási kiadások	823 186	617 742	876 115	2 335 774	358 025
Kölcsönök	1 400	0	400	0	1 500
Felhalmozási célú pénzeszköz átadás	977 808	87 070	21 516	9 737 827	75 753
Felhalmozási költségvetés kiadásai összesen	6 930 512	8 532 723	2 325 934	12 963 598	1 458 454
Költségvetési folyó kiadások összesen	14 451 060	20 347 841	12 642 108	26 071 045	15 707 908
-ebből kötelezően ellátandó feladatok	11 402 340	17 135 454	9 523 770	24 442 768	13 306 952
-ebből önként vállalt feladatok	3 048 720	3 212 387	3 118 338	1 628 277	2 399 956
-ebből állami feladat	0	0	0	0	1 000
Az önként vállalt feladatok aránya	21%	16%	25%	6%	15%

Az Önkormányzat a fenti időszakban nagy hangsúlyt fektetett a biztonságos gazdálkodásra és a kötelezően ellátandó feladatok kiadásaira a bevételei fedezetet nyújtottak. A táblázatból látható, hogy az önként vállalt feladatok aránya csökkenést mutat, ezen feladatok minőségi ellátásához megfelelő nagyságú bevételt vagy hatékonyságnövelő intézkedéseket kell biztosítani, illetve bevezetni.

A kiadások a teljesítését az Önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatainak ellátásához, központi költségvetésből biztosított támogatások és a saját bevételek biztosították.

Az Önkormányzat pénzügyi, likviditási helyzetét az elmúlt időszakban az alábbiak jellemezték:

- Fizetőképesség fenntartása miatt külön állami támogatást alapvetően nem igényelt az Önkormányzat (kivéve az enegriaválság kompenzálásra, amely az összes települést érintette az elmúlt időszakban).
- Működési és fejlesztési hitelfelvétel nem történt 2020-2024-es időszakban.
- A pénzügyi egyensúly alapvetően biztosítva volt a 2020-2024-es időszakot tekintve. 2022. évben a Sberbank csődje átmeneti likviditási gondot okozott, amelyet két ütemben biztosított rendkívüli állami támogatással sikerült áthidalni. A hitelezői igényünk felszámoló általi kiegyenlítésével lehetőség nyílt arra, hogy az Önkormányzat éven belül rendezze az átmeneti támogatások visszafizetését és elszámolását.

Az Önkormányzat az **önként vállalt feladatokon** belül az alábbi összegeket biztosította saját forrásból a közszolgáltatások ellátásához:

M.e.: e Ft

Megnevezés	2020	2021	2022	2023	2024 (XI.25-i módosítás)
Helyi tömegközlekedés (pénzeszköz átadás)	213 835	567 064	492 744	396 111	500 000
Délzalai Víz és- Csatornamű Zrt.- csatornahálózat üzemeltetése (pénzeszköz átadás)	80 000	62 000	0	0	0
Kanizsai Média Centrum üzemeltetése (támogatás)	118 296	98 911	120 000	138 999	160 000
Fürdő- és strandszolgáltatás (támogatási + pénzeszköz átadás)	118 580	121 580	173 000	18 833	0
Kanizsa Sportlétesítmény Üzemeltető Kft. működésének támogatása (pénzeszköz átadás)	0	0	0	181 667	330 000
Nagykanizsa Városfejlesztő Kft. működésének támogatása (pénzeszköz átadás)	77 827	112 827	82 827	72 500	127 000
Kanizsa Rehab Nonprofit Kft. támogatása (pénzeszköz átadás)	30 000	25 000	50 000	50 000	45 000
Városi rendezvények, támogatott rendezvények	22 195	9 481	30 400	66 763	95 240
Verseny- és élsport támogatása	61 928	80 280	114 055	141 450	200 087
Szakképzési és felsőoktatási ösztöndíj, felsőoktatás, kutatóközpont támogatása	32 835	34 360	30 940	16 625	15 000

Sportpályák fenntartása	23 027	23 025	23 025	29 025	24 818
Csarnok Üzletház üzemeltetése	25 303	24 366	29 278	41 807	52 000
Honvéd Kaszinó működtetéséhez hozzájárulás	10 000	10 000	10 000	10 000	32 000
Kodály Zoltán Művelődési Ház üzemeltetéséhez hozzájárulás	4 575	3 686	4 761	4 161	4 801
Miklósfai Mindenki Háza (pénzeszköz átadás)	4 000	4 000	2 000	2 000	8 500
Cinema Nagykanizsa filmszínház üzemeltetéséhez hozzájárulás (pénzeszköz átadás)	2 500	1 600	0	0	0
Informatikai rendszer működtetése	27 991	27 991	27 991	27 991	44 450
Nemzetiségi önkormányzatok támogatása	11 000	13 500	11 500	13 500	13 250
Közösségi kerékpárkölcsonző rendszer üzemeltetése	11 250	11 250	0	0	0
Térfigyelő kamerarendszer üzemeltetése	5 000	5 000	4 373	2 091	14 927
Városi úszásoktatás	1 063	971	3 523	3 842	6 000
Rota vírus elleni oltás	4 742	7 587	2 874	2 883	7 000
Élettér Állat- és Természetvédő Egyesület támogatása, gyepmesteri feladatok	6 927	6 437	6 368	7 691	9 456
Összesen	892 874	1 250 916	1 219 659	1 227 939	1 689 529

Az Önkormányzat saját forrásai az alábbi fejlesztések megvalósításához is alapul szolgáltak:

M.e.: e Ft

Megnevezés	2020	2021	2022	2023	2024 (XI.25-i módosítás)
Ipari parkok, iparterületek fejlesztése	25 089	30 598			
Zöldváros, Zöld Nagykanizsa projekt	33 598		2 822		
Inkubációs ökoszisztéma kialakítása Nagykanizsán				1 063	
Alapellátás intézmények infrastruktúra fejlesztése	17 173				
Víziközmű felújítás	229 342	0	163 114	167 006	103 573
Területi infrastrukturális fejlesztések	24 921				
Emlékművek, szökőkutak felújítása		6 805			1 257

Önkormányzati intézmények, ingatlanok energetikai korszerűsítése		41 961		68 434	
Bérlakások felújítása	0	7 246	43 710	33 200	115 605
Út, járda, parkoló felújítások	0	5 506	31 588	73 014	385 313
Intézményi felújítások	5 003	13 337	12 505	21 740	44 743
Közüvilágítás fejlesztés			198	17 652	
Tripammer utcai köztemető új urnafal, urnasírhelyek létesítése				11 000	
Térfigyelő kamerarendszer bővítése, felújítása				26 000	15 000
Trafibox telepítése					3 382
Térinformatika fejlesztése			1 833		1 816
Összesen	335 126	105 453	255 770	419 109	670 689

Az Önkormányzat az elmúlt években a fenti táblázat adatai alapján saját bevételekből jelentős forrást biztosított az önként vállalt feladatok finanszírozásához. Nagytöbbségében olyan infrastrukturális felújításokat és beruházásokat hajtott végre, amelyekhez vissza nem térítendő forrásokat tudott szerezni, és az esetleges önerő saját forrásból rendelkezésre állt.

A hazai vagy uniós forrásból támogatott fejlesztési projektek kiválasztása tekintetében nem minden esetben elsődleges szempont a megtérülés, hiszen számos önkormányzati beruházás célja egy olyan új kulturális-, sport- vagy turisztikai szolgáltatás biztosítása, amely a helyi lakosok, a térség népessége életszínvonalának javulását, szabadidős lehetőségeinek bővülését elérhető anyagi feltételek mellett kívánja biztosítani. Az önkormányzat feladata, hogy az ilyen beruházással létrejövő létesítményét valamilyen szempontból (pl. az ott megvalósított rendezvények, a létesítmény felszereltsége vagy a kapcsolódó egyéb turisztikai szolgáltatások által) egyedivé tegye. A hosszú távú megtérülés feltétele, hogy az önkormányzat a létesítményt úgy üzemeltesse, hogy az egyediségben rejlő lehetőségeket akár nemzetközi kapcsolatok kiépítésén keresztül is népszerűsíteni tudja, ezáltal vonzó turisztikai célponttá téve településünket.

Fontos cél lehet a jövőben is a közfeladat ellátását szolgáló önkormányzati ingatlanok energetikai korszerűsítésére vonatkozó támogatott projektek folyamatos megvalósítása, hiszen ezek esetében egyértelműen megtakarítások realizálhatók a közüzemi költségek csökkenésével.

3. Befektetés-ösztönzés, munkahelyteremtés

Nagykanizsa fejlődése számára kiemelten fontos, hogy a helyi KKV-k egyre jobban megerősödjének, javítsák piaci pozícióikat, valamint olyan befektetéseket valósítsanak meg, amely a vállalkozások egyéni érdekein kívül az itt élőket – új munkahelyek létesítése, a foglalkoztatottak jó színvonalú bérezése – és a kapcsolatban álló más vállalkozásokat is szolgálja. Emellett új cégek befektetéseinek, beruházásainak ösztönzésével lehet javítani mind a munkaerőpiaci helyzetet, mind pedig a városban a fizetőképes keresletet a helyi szolgáltatók felé. Emellett az önkormányzat pénzügyi stabilitása is

javul az új vállalkozások helyi adófizetése által.

Hármas célt tűztünk ki a gazdaságfejlesztési tevékenységeink során:

1. Aktív kapcsolattartás a helyi vállalkozásokkal. Ahhoz, hogy segíteni tudjuk a helyben működő vállalkozások fejlesztéseit és napi működését fontos a folyamatos kapcsolattartás, az igények becsatornázása és adekvát válaszok megfogalmazása, megvalósítása. A helyi vállalkozásokat segítő információk átadása, célzott fórumok szervezése, vállalkozásfejlesztési kezdeményezések felkarolása is mind-mind kiemelt szerepet kell kapjon a következő években.
2. Befektetésösztönzés. Az eddig folytatott többnyire passzív tevékenységek helyett aktív befektetésösztönzésre van szükség. Ennek egyes elemei már az elmúlt ciklusban megindultak, melynek során befektetésösztönzési kiadvány, internetes honlap készült, külföldi ingatlanpiaci kiállításon és vásáron vettünk részt. Ugyanakkor ez nem elég, erre vonatkozóan dedikált tevékenységek szükségesek, projektfejlesztés és projekt promóció. Azérdeklődő vállalkozások számára elsőbbségi és személyre szabott ügyintézés, teljes körű szakmai tájékoztatás.
3. Ipari és szolgáltatási ingatlanok üzemeltetése, értékesítése. Megkezdjük az új ipari park területének értékesítését, illetve újabb gazdasági célú ingatlanokat fejlesztünk, melyek alapját képezhetik a jelenleg itt működő vállalkozások bővítésének vagy új vállalkozások Nagykanizsára telepítésére. Emellett partnerségi viszonyra törekszünk a Nagykanizsán működő ingatlanfejlesztőkkel is, mivel csak közös erőfeszítésekkel tudunk eredményeket elérni a magánbefektetések terén.

A turizmus terén továbbra is fejleszteni szükséges az elsősorban örökségre és aktív turisztikai termékekre alapozott kínálatot, de a konferencia és rendezvényturizmus infrastrukturális adottságainak fejlesztését is folyamatosan elő kell készíteni. A turizmus helyi működtetése során – ami az önkormányzat részéről felvállalható – a helyi Tourinform irodán túl a környékbeli sok turistát vonzó attrakciókkal (pl. Zalakaros) való együttműködés kézenfekvő és elengedhetetlen.

A befektetésösztönzés és az új munkahelyek teremtésének elősegítése rengeteg tényezőn alapuló folyamat, mely nagy mértékben függ a nemzetközi gazdasági környezettől és a kormányzati gazdaságösztönzési intézkedésektől, infrastruktúra-fejlesztésektől is. Ugyanakkor az önkormányzatnak a lehető legtöbb aktív és passzív eszközt működtetnie kell ahhoz, hogy a város sikeres legyen a jövőben.

4. Adópolitika

Az elmúlt évek adópolitikai célkitűzéseinek megvalósulása – a mozgástér behatároltsága és a központi adópolitikai döntések gyakori módosulása miatti bizonytalanság ellenére - jelentős szerepet játszott a költségvetési egyensúly megőrzésében.

A helyi adópolitikát a település, a térség általános gazdasági helyzete mellett a helyi érdekek, a költségvetés bevételi szempontjai jelentős mértékben befolyásolják.

Az adópolitika kérdéskörébe tartozik a helyi adómentességek, illetve kedvezmények rendszere, a bevezetett helyi adók mértékének évenkénti felülvizsgálata, új helyi adók bevezetési lehetőségének a lakosság és a vállalkozások teherbíró képességét figyelembe véve, a helyi adóból fennálló követelések (kintlévőségek) hatékony behajtása is.

Az EU-s jogharmonizációs kötelezettség a helyi adópolitika gazdaságfejlesztési célú eszköztárát, a helyi elhatározásból alkalmazható kedvezményeket és mentességeket jelentősen leszűkítette az elmúlt időszakban. A versenysemlegesség uniós alapelve miatt a helyi adókra vonatkozó egyedi kedvezmény, vagy mentesség csak magánszemélyek tekintetében adható. Így a befektetés-ösztönzés területén csak a helyi adóról szóló többször módosított 1990. évi C. törvényben foglalt kedvezmények érvényesíthetők.

Az önkormányzat feladatellátását a saját bevételek (ennek legjelentősebb része a helyi adókból beflowó bevételek), az állami támogatások, valamint az egyre csökkenő átengedett központi adók biztosítják.

Ezt alátámasztja a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (továbbiakban: Htv.) 36/A. §-a, mely szerint helyi iparüzési adóból származó bevétel elsődlegesen a helyi közösségi közlekedési feladat ellátására, a helyi közösségi közlekedési feladat ellátásához szükséges összesen felüli bevétel különösen a települési önkormányzat képviselő-testületének hatáskörébe tartozó szociális ellátások finanszírozására használható fel.

A helyi iparüzési adóbevétel abból a szempontból is központi szerepet foglal el az önkormányzati bevételek között, hogy az 1 főre vetített mértéke (adóerőképesség) befolyásolja, hogy a szociális és egyéb feladatokhoz milyen mértékű állami támogatást igényelhet az önkormányzat. Mivel Nagykanizsa város helyi iparüzési adóból származó bevételének 1 főre jutó összege magas, így a fenti feladat finanszírozása szinte kizárólag a saját bevétel terhére történhet.

A több éves kitekintésű gazdasági program végrehajtásának egyik alapfeltétele a kiszámítható, stabil pénzügyi háttér. Az önkormányzatok gazdálkodása elválaszthatatlan az államháztartástól, annak egyik alrendszerét jelenti. Az államigazgatás korszerűsítése során az ágazati jogszabályok változása és az adórendszer további esetleges átalakítása az önkormányzat pénzügyi szabályozását is várhatóan befolyásolja.

A világban kialakult események nyomán számos új bizonytalansági tényezővel és gyökeresen új gazdasági keretrendszerrel szembesültek a gazdaság szereplői az elmúlt időszakban.

A gazdasági növekedés mértéke és az inflációs várakozások is jelentős kockázatot jelentenek a következő évek lehetőségeinek meghatározásában.

Ebben a helyzetben kiemelten fontos kérdés a helyi adópolitika irányainak helyes meghatározása, hiszen hosszútávon minden érintettnek az az érdeke, hogy a vállalkozások fejlődjenek és a lakosság fizetőképessége is megmaradjon.

Ugyanakkor, az önkormányzatok lehetőségei nem változnak, érdemi adóváltozásokra csak igen csekély mozgástér áll rendelkezésre, egyre jobban felértékelődik a vagyoni típusú adók szerepe.

Nagykanizsán a helyi adóztatás köre a helyi iparüzési adóra, az építményadóra és az idegenforgalmi adóra terjed ki. A helyi adók bevételi szerkezetében a meghatározó szerep az iparüzési adóé (81,7%), az építményadó részaránya 17,6 %.

Az önkormányzat évente felülvizsgálja a helyi adórendeleteit és amennyiben a jogszabályok változása, illetve a helyi adópolitika irányelvei szükségessé teszik, módosítja azokat.

Önkormányzatunk a helyi adópolitika alakítása során az elmúlt években kiemelt szempontként kezelte a stabilitást. Ezt szem előtt tartva az építményadó mértékét befolyásoló rendeletmódosításra legutóbb 2018-ban került sor.

A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény 6. §-ának c) pontja értelmében az önkormányzat adómegállapítási joga arra terjed ki, hogy az adó mértékét – az e törvényben meghatározott adómaximumra figyelemmel – megállapítsa. 2019-ben az alkalmazható adómaximum **1898,-Ft/m²** volt, 2025-re pedig a fogyasztói árszínvonal változásai következtében **2950,-Ft/m²**-ben került meghatározásra a felső határ. Az adómaximum növekedése 1052,-Ft/m² (55,4 %) volt az elmúlt 6 évben és ahhoz, hogy megőrizzük az adóbevételek reálértékét szükség volt az adómértékek valorizációjára.

Az építményadó bevétel növelését indokolja a kormány helyi iparüzési adóval kapcsolatos döntése is, amely alapján a 2024-ben beszedett iparüzési adó mértékéig megtarthatják a bevételt az önkormányzatok 2025-ben, a többlet viszont bekerül egy olyan alapba, amelyből a településnek otthont adó járás pályázhat majd.

Az adóztatás alapelvei között szerepel a hatékonyság és a költségtakarékosság is. Megvizsgáltuk a külterületi építmények adóztatásának feltételeit és azt láttuk, hogy az adóbevétel nagysága és az adóztatáshoz kapcsolódó adminisztráció (adatbejelentés kikényszerítése, határozathozatal, évi kétfő adóértékesítés küldése) költsége nincs összhangban a fenti alapelvekkel.

Fentiek alapján megszüntetésre került a nem üzleti célú külterületi építmények adókötelezettsége 2024. december 31-i hatállyal.

A költségvetési egyensúly megteremtésének szükségessége és az adózók teherviselő képességére figyelemmel az alábbi építményadó mértékek bevezetéséről döntöttünk 2025. évtől.

Továbbra is csak a **nem lakás céljára szolgáló építmények** esetében keletkezik adókötelezettség (lakáscélú hasznosítás esetén csak akkor, ha a hasznosítás üzleti célú).

A garázsok adómértéke változatlan marad, tehát a természetes személyek adóterhei nem növekednek, sőt csökkennek a külterületi építmények adómentessé válásával.

Az üzleti célú építmények esetében minden kategóriában indokolt volt megemlíteni az adómértékét. Az elfogadott javaslat a kamara véleményét is figyelembe véve az egyes kategóriák 15-22 %-os növelését tartalmazza, azzal hogy üzleti célú építmények általános adómértékének korrekciója két év alatt valósul meg. 2025-ben 15 %-os, 2026-ban 8 %-os mértéknöveléssel számolhatunk.

Ennek következtében az üzleti célú építmények általános adómértéke 2025-ben 920 Ft/négyzetméter, 2026-tól pedig 1000 Ft/négyzetméter lett. Ettől eltérő adómértékkel adóznak:

- a kereskedelmi célú építmények (1.000, illetve 5.000 m² felett),
- irodai tevékenységre használt építmények (100 m² felett),
- a 15.000 m² hasznos alapterületet elérő építmények
- a gépjárműtárolók,
- az ipari park területén létesített építmények és az ipari park területén kívül létesített új építésű termelési tevékenység céljára szolgáló építmények.

Az építményadóból származó bevétel a jövőben várhatóan lassan emelkedik, az újonnan épített építmények számának növekedésével párhuzamosan. A bevétel növelése az adómérték további emelésével, vagy az adóköteles adótárgyak (lakás) bővítésével érhető el, ezt azonban meg kell, hogy előzze egy alapos hatástanulmány készítése.

Az iparüzési adó mértéke a törvény által megállapított maximumon (2 %) van, ezzel összhangban a törvényi szabályozás keretein belül adómentességet biztosítunk a mikrovállalkozások jelentős hányadának. Az adó mértékének csökkentése a kormányzati forráselvonások miatt csak a befizetői kör jelentős bővülése esetén képzelhető el.

Az adózók komfortérzetét az elektronikus ügyintézés kedvezően befolyásolja, ezen a területen folyamatos fejlesztés valósul meg.

Városunkban az adómorál kifejezetten jónak mondható, ugyanakkor továbbra is fontos szerep hárul a behajtási és ellenőrzési feladatok hatékony végrehajtására. Ennek során az állami adóhatósággal kialakított megfelelő munkakapcsolat is segítséget jelent.

5. Kommunális feladatok (utak, közművek, közlekedés stb.)

5.1. Országos közúthálózat fejlesztése

Nagykanizsa három országos főút találkozási pontjában található, amelyek alapvetően meghatározzák a kelet–nyugati, illetve az észak–déli irányú kapcsolatokat. A város közlekedésének legjelentősebb eleme a 7-es számú elsőrendű főút / M7-es autópálya (E71), amely a főváros és az országhatár között biztosít kapcsolatot. Ebbe csatlakozik északról a 74-es számú másodrendű főút (E65), délről pedig a 61-es számú másodrendű főút. Ezeken kívül az országos közúthálózatot a városon áthaladó, illetve a környező településekhez vezető 4 és 5 számjegyű összekötő utak képezik.

A fejlesztés irányának elsődleges szempontjai a főutak átkelési szakaszainak kiváltásai, az elkerülő utak megépítései. Ez a program részben teljesült csak, hiszen az autópálya, valamint a 61-es és a 74-es utak elkerülő szakaszai már 2008-2009-ben megindultak, és azóta be is fejeződtek.

Kiemelt fontosságú a város számára továbbra is, hogy az M9 gyorsforgalmi út nyomvonala Nagykanizsán keresztül vezessen. Gazdaságfejlesztési és logisztikai szempontból sem lehet más városunk érdeke, minthogy az M7-M9 gyorsforgalmi csomópont a Nagykanizsa határában kerüljön kiépítésre, amit minden szakmai fórumon képviselni szükséges.

A további fejlesztési tervek között szerepel a mellékúthálózat kiváltása, amely egyben a belváros tehermentesítését is elősegítené. Ez mindenekelőtt a Miklósfa, Gyékényes irányából bevezető 6804-es számú utat érinti. Az ún. déli elkerülő út a 61-es főutat kötné össze a 6804-essel a Szentgyörgyvári hegyi zártkerti ingatlanokat érintve, majd – egy későbbi ütemben – tovább haladva Kiskanizsa városrészét délről megkerülve érné el a 7-es számú főutat.

A déli elkerülő út keleti szakasza (délkeleti elkerülő út) terve a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. megbízásából a 2022. évben elkészült és azóta építési engedéllyel is rendelkezik. A létesítmény az országos közúthálózat részeként a Magyar Állam beruházásában fog megvalósulni. Az Építési és Közlekedési Minisztérium tájékoztatása szerint a kiviteli tervek legkorábban 2027. I. félévében készülhetnek el. Ezt, illetve a forrás rendelkezésre állását követően indíthatók a területszerzések, területelőkészítések, majd a kivitelezés vállalkozásba adására irányuló közbeszerzési eljárás.

5.2. Helyi közúthálózat fejlesztése

Nagykanizsa Megyei Jogú Város önkormányzati tulajdonban lévő közúthálózatának hosszát kategóriánként az alábbi táblázat tartalmazza (2024. évi adatok):

Belterületi elsőrendű főutak:	7,208 km
Belterületi másodrendű főutak:	14,354 km
Belterületi gyűjtő utak:	50,143 km
Belterületi kiszolgáló és lakó utak:	56,974 km
<u>Külterületi közutak:</u>	<u>20,896 km</u>
Helyi közúthálózat összesen:	149,575 km

A belterületi utak kivétel nélkül kiépítettek, szilárd burkolattal (szinte kivétel nélkül aszfalt) rendelkeznek. A külterületi utak többsége kiépítetlen, nem rendelkezik szilárd burkolattal.

A 2020-2024. közötti időszakban a világjárvány és a világpolitikai események okozta gazdasági válság miatt nagyobb közlekedésfejlesztési beruházásra csak korlátozottan kerülhetett sor, ennek ellenére számos út- és járdaszakasz felújítása, új gyalogos-átkelőhelyek és új várakozóhelyek létesítése valósult meg. Kiemelkedik ezek közül az új Ipari Park területén megvalósult, összesen 2307 m hosszban kiépült új útszakaszok Európai Unió támogatással.

A közlekedési létesítmények fejlesztésére vonatkozó programot a Polgármesteri Hivatal szakosztálya

a lakossági, képviselői igények, illetve a szakmai javaslatok alapján folyamatosan vezeti és bővíti. Ezek között szerepelnek sürgős és feltétlenül szükséges beavatkozást igénylő feladatok és kevésbé indokolt, hosszabb távra ütemezhető feladatok is. Előbbiek egy része előkészített, tervdokumentációval rendelkező.

A rövid távú fejlesztési tervek tartalmáról minden évben a Közgyűlés dönt az adott évi költségvetési forrás figyelembevételével. Ennek során minden elhatározott fejlesztés megvalósítására javasolt két-éves ütemezést tervezni az alábbiak szerint:

1. év:

- indokoltság, megvalósíthatóság vizsgálata,
- döntés meghozatala,
- tervezés vállalkozásba adása,
- tervezés,
- hozzájárulások és egyéb (pl. közmű-) nyilatkozatok beszerzése,
- engedélyeztetés (szükség esetén),
- Közbeszerzés lebonyolításának vállalkozásba adása,
- közbeszerzés eljárás lefolytatása.

2. év:

- előkészítő munkák (pl. szükséges közműkiváltások),
- kivitelezési munka,
- forgalomba helyezési eljárás (szükség esetén),
- aktiválás, üzembe helyezés.

Természetesen a 2. évtől átfedéssel lehet a feladatokat végrehajtani, tehát a 3. évben megvalósítandó beruházások a 2. évben előkészíthetők, és így tovább.

Az elkövetkező időszak közlekedésfejlesztési programját nagyban meghatározzák a TOP pályázati forrásból megvalósítandó beruházások. A projektet külön fejezetben részletezzük, hiszen az nem csak a közlekedésfejlesztést érinti, hanem egyéb elemeket is tartalmaz.

5.2.1. Utak és gyalogjárdák fejlesztése

A helyi út- és járdahálózat fejlesztését a fentiek szerint végzi az Önkormányzat. Az adott évi új építések, felújítások tartalmát a mindenkori igények és az állagromlás okozta szükségszerűség szerint határozza meg. Az új úthálózati elemek tervezése során szem előtt tartjuk a jelenlegi úthálózatot tehermentesítő utak építésének lehetőségét.

5.2.2. Csomópontok fejlesztése

Mind a balesetek megelőzése, a közlekedés biztonságának javítása, mind pedig a kapacitás növelése szempontjából kiemelten fontos feladat a legkritikusabb közúti csomópontok fejlesztése. Ennek figyelembevételével valósult meg a közelmúltban a 7-es elkerülő és a Petőfi utca csomópontjának körforgalommá való átépítése.

Az elkövetkező időszakban az alábbi csomópontok közlekedésének vizsgálata, lehetőség szerinti átépítése indokolt és javasolt.

- Rózsa utca – Hevesi utca kereszteződés körforgalmú csomóponttá történő átépítése. Ennek a beruházásnak előkészítése megtörtént, a tervek és az építési engedély rendelkezésre áll, és a megelőző közmű kiváltások is megtörténtek. A kivitelezési munkát az Önkormányzat – konzorciumi partnerségben a Magyar Közút Nonprofit Zrt.-vel – a 2025. évben tervezi elvégezni. A fejlesztés megvalósulásától mindenekelőtt a csomópont kapacitásának növekedését várjuk.
- A Kossuth tér déli területe, a Kossuth tér Kisfaludy utca csomópont szintén a város egyik kritikus helyszíne. A közlekedést jelenleg forgalomtechnikai tükör segíti, de a jövőben indokolt lenne a csomópont átépítése, egyben kezelve a tér teljes területével. Az átalakításra vonatkozóan az Önkormányzat tanulmánytervvel rendelkezik.
- Kiemelt figyelmet kívánunk fordítani a Hevesi utca és a 7-es elkerülő út kereszteződésének biztonságosabbá tételére, hiszen az elmúlt években több halálos baleset is történt ebben a kereszteződésben. A Hevesi és Dózsa utcák kereszteződése szintén sok közlekedési konfliktushelyzetet eredményezett a közelmúltban.

5.2.3. Várakozóhelyek fejlesztése

A parkolóhelyek hiánya általában a lakótelepi környezetben jelent problémát (hasonlóan sok más városhoz). Az évtizedekkel korábban megépített várakozóhelyek száma ugyanis a megnövekedett gépjárműállomány miatt a legtöbb helyen nem elegendő.

A parkolóhelyek számának növelésére a legtöbb helyszínen korlátozottak a lehetőségek, új várakozóhelyek általában csak a zöldterületek igénybevételével létesíthetők. Ez pedig mindig komoly vitát vált ki, ezért ilyen esetben rendkívül körültekintően kell eljárni, hiszen a zöld felületek csökkentése a parkolók építésének igénye mellett is vitát válthat ki, emellett az új jogszabályok jelentős mértékben korlátozzák a zöldfelületek megszüntetését.

Figyelemmel kell lenni arra is, hogy az új várakozóhelyek kiépítésének komoly feltételei vannak. Mindenekelőtt a létesítményt meg kell tervezetni, majd engedélyeztetni. A kiépítés pedig nem csak a terület leburkolásából áll, hanem ahhoz kapcsolódóan többek között meg kell oldani a csapadékvíz

elvezetését, biztosítani kell a megfelelő közvilágítást, és gondoskodni kell a gyalogos megközelítésről is.

Az Önkormányzat az elmúlt időszakban több helyszínen is létesített új várakozóhelyeket (pl. Munkás utca, Kórház utca), amelyek nagyban hozzájárulnak a probléma enyhítéséhez.

A további parkolóépítések javasolt helyszínei:

- A parkolóhelyek hiánya legszembetűnőbben a lakótelepi helyszíneken jelentkezik (**keleti városrész**, Herman O., Maort és Berzsényi lakótelepek). A társasházak környezetében állandó jellegű a probléma, amely az utóbbi időben egyre súlyosabbá válik. A legtöbb helyszínen az esti órákban komoly gondot okoz a szabályos megállás. Ennek enyhítésére az Önkormányzat az elkövetkező években több új várakozóhely építését tervezi.

Tervdokumentációval és építési engedéllyel rendelkezünk a Platán sor, Attila utca, Zemplén Gy. utca, Rózsa utca, Herman O. utca, Maort utca területén megvalósítandó várakozóhelyekre, és ezek közül néhány létesítmény kivitelezésének előkészítése már folyamatban van.

A felsoroltakon kívül az Önkormányzat a következő években további új várakozóhelyek megterveztetését is tervezi.

- Parkolóhelyek szempontjából a másik legkritikusabb helyszín a városban a kórház környezete. Az intézmény elhelyezkedése nem engedi meg, hogy a közvetlen környezetében nagy mennyiségű új várakozóhely épüljön. Bár a Kórház utcában létesült parkolók nagyban hozzájárulnak a probléma enyhítéséhez, további fejlesztésre van szükség, ami részben ezen terület bővítésével is kezelhető, de valószínűleg nem elégséges. Az Önkormányzat tervei között szerepel a **Kossuth tér** közlekedési viszonyainak újragondolása, ennek keretében új parkoló létesítése is. Az előkészítés folyamatban van.

5.2.4. Gyalogos-átkelőhelyek fejlesztése

Közlekedésbiztonság szempontjából szintén nem szabad elhanyagolni a gyalogos-átkelőhelyek fejlesztését. Ez két külön feladatra bontható:

- Új gyalogos-átkelőhelyek létesítése,
- Meglévő gyalogos-átkelőhelyek korszerűsítése.

Új létesítmények az elmúlt időszakban is épültek, és az Önkormányzat a jövőben is több helyszínen tervez átkelőhelyeket kialakítani. Több ilyen előkészített, tervvel rendelkező, vagy tervezés alatt álló projekt van folyamatban, ami az éves közlekedésfejlesztési programok során tovább bővíthető.

A meglévő gyalogos-átkelőhelyek korszerűsítését jelentheti az intelligens („okos-zebra”) rendszer

alkalmazása. Ez a városban már több helyszínen működik, és az Önkormányzat – a költségvetési forrás rendelkezésre állása figyelembevételével – továbbiak kiépítését is tervezi.

5.2.5. Kerékpárút hálózat fejlesztése

Az országos és európai tendenciát követve az utóbbi években Nagykanizsán is előtérbe került a kerékpárutak fejlesztése, a hálózat bővítése. Az elmúlt időszakban a közlekedésfejlesztésen belül kiemelt szerepet kaptak a kerékpárutak. Az utóbbi évtizedekben számos új kerékpárút szakasz épült Nagykanizsán, amivel jelentős mértékben fejlődött a hálózat.

A város kerékpárútjainak jelenlegi (2024. évi adat) hossza 22,733 km, amely többségében aszfalt burkolattal rendelkezik.

A nagykanizsai kerékpárút hálózat legfontosabb megépítendő, hiányzó elemei, amelyek tervdokumentációval is rendelkeznek:

- Kiskanizsa, Bajcsy-Zsilinszky út,, amely a városrész főutcáján vezet végig.
- Csengery utca (Kisfaludy utca - Fő út között), amely biztosítja a hiányzó kapcsolatot a Csengery úti és a Fő úti kerékpáros létesítmények között.
- Király utca (Sabján Gy. és Zrínyi M. utcák között), amely a kelet-nyugat irányú kerékpárutak hiányzó szakasza.
- Miklósfa utcán végig vezető, a Liszói elágazóig tartó kerékpárút (terveit pályázati forrásból a Zala Vármegyei Önkormányzat készítette el).
- Zsigárdi kerékpárút (terveit pályázati forrásból a Zala Vármegyei Önkormányzat készítette el).
- 7511. jelű út (Petőfi utca) mentén vezető kerékpárút, amely összeköti a nagykanizsai és a nagyrécsai szakaszokat (terveit pályázati forrásból a Zala Vármegyei Önkormányzat készítette el).

5.2.6. Egyéb közlekedésfejlesztés

A fent felsorolt kategóriákon túl az alábbi, közlekedéssel kapcsolatos fejlesztések jöhetnek szóba az elkövetkező időszakban:

- Autóbuszmegállók fejlesztése (újak létesítése, öböl felújítása, utasváró elhelyezése stb.),
- Komoly állagromlás vagy balesetveszély esetén a hidak felújítása. (Jelenleg 21 önkormányzati tulajdonú hidat tartunk számon.)
- Sebességcsökkentő eszközök (pl. trafibox, sebességkijelző stb.),
- Egyéb közlekedésbiztonsági beavatkozások (pl. védőkorlátok elhelyezése).

5.2.7. Csapadékvíz elvezetés

Az Önkormányzat korábbiakban is, és az elkövetkező időszakban is rendszeresen végez csapadékvíz elvezetési problémák megoldását célzó beavatkozásokat. A helyszíneket és a műszaki tartalmakat – a közlekedési létesítményekhez hasonlóan – éves szinten lehet meghatározni a felmerült igények és a rendelkezésre álló költségvetési forrás alapján.

A Zala Vármegyei Önkormányzat a 2023. évben pályázati forrásból több, Nagykanizsa közigazgatási területét érintő csapadékvíz elvezetéssel kapcsolatos tervet készítettett el. Ezek az Önkormányzatunknál rendelkezésre állnak, alapját képezhetik az elkövetkező évek fejlesztéseinek.

A csapadékvíz elvezető rendszert érintő lakossági szabálytalanságok felszámolása érdekében Nagykanizsa Megyei Jogú Város Közgyűlése az 1886/2020.(X.29.) számú határozatával felkérte a Délzalai Víz-, és Csatornamű Zrt-t, hogy a megkezdett füstöléses vizsgálatokat tovább folytassa Kiskanizsa városrészben, és terjessze ki Katonarét és Palin városrészekre is, és hívja fel az ingatlantulajdonosok figyelmét a feladatkörükbe tartozó munkálatok elvégzésére. A felszólítások eredménytelensége esetén tegye meg a szükséges intézkedéseket, és azokról tájékoztassa a Közgyűlést.

A város csapadékvíz elvezetésének teljes körű, vagy közel teljes körű megoldása érdekében a jövőben szükséges lenne elvégezni az egyes városrészek (Palin, Kiskanizsa, Katonarét, Szabadhegy) csapadékvíz elvezetésének átfogó vizsgálatát. Ezek jelentősebb költségvonzattal járó felmérési és tervezési munkák, így azok ütemezését nagyban meghatározza a forrás rendelkezésre állása.

5.3. Közművek

5.3.1. Víziközmű hálózat

A víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény 11. § (1) értelmében a víziközmű-szolgáltatás hosszú távú biztosíthatósága érdekében víziközmű-rendszerenként 15 éves időtávra Gördülő Fejlesztési Tervet (GFT) kell készíteni az ellátásért felelősnek (Önkormányzatnak). A GFT tartalmazza az Önkormányzat víziközmű fejlesztéseinek tervezett programját rövid-, közép- és hosszútávra. Ennek alapján az aktuális víziközmű fejlesztéseket alapvetően a GFT határozza meg.

Az Önkormányzata tulajdonában lévő víziközműveket érintő beruházások, felújítások használati díj visszaforgatásból, illetve közműfejlesztési hozzájárulásból megvalósítható éves tervét a Délzalai Víz- és Csatornamű Zrt. szakmai javaslatának ismeretében minden évben a Közgyűlés határozza meg.

Az elkövetkező évek víziközmű fejlesztéseit nagyban meghatározza a Délzalai Víz- és Csatornamű Zrt. rendelkezésére bocsátott Víziközmű-fejlesztési és Ellentételezési Alapból származó forrás.

5.3.2. Gázhálózat és elektromos hálózat

A gázvezeték és villamos energia hálózat a szolgáltatók tulajdonában áll, és a fejlesztéseket is a szolgáltatók végzik. Az Önkormányzatnak az alábbi esetekben van vagy lehet szerepe a fejlesztésekben.

- Önkormányzati tulajdonú ingatlan vagy eszköz (pl. sebességmérő, intelligens gyalogos-átkelőhely stb.) energia ellátása.
- Önkormányzati beruházás esetén szükséges közmű kiváltások.
- Szolgáltató által végzett, közterületet vagy egyéb önkormányzati tulajdonú területet érintő beruházás önkormányzati jóváhagyása (tulajdonosi hozzájárulás).
- Egymástól független önkormányzati és szolgáltatói beruházások térbeli és időbeli összehangolása.

5.4. Közvilágítás

Nagykanizsa teljes közigazgatási területén a közelmúltban valósult meg a közvilágítás rekonstrukciója, amelynek során az összes lámpatest LED világításra lett cserélve, korszerűbbé és költséghatékonyabbá téve a rendszert.

Az elkövetkező évek legfontosabb, közvilágítással kapcsolatos feladatait a Közgyűlés a 146/2024.(VI.27.) számú határozatával jelölte ki.

- Meg kell vizsgálni a további fogyasztáscsökkentési intézkedések lehetőségeit, a jelenlegi, közvilágítási naptár szerinti kapcsolásvezérlésről az alkonykapcsolós vezérlési módra való áttérés lehetőségeit.
- Fel kell mérni a közvilágításrekonstrukció végrehajtása során, illetve azt követően felmerült, belterületi utcákat, tereket érintő esetleges hálózatzbővítési igényeket.

Utóbbi feladat meghatározza a közvilágítás fejlesztésének elkövetkező éveket érintő műszaki tartalmát is, amelyek az éves költségvetési források figyelembevételével ütemezhetők.

Előbbieken túl új közvilágítási elem kiépítése szükséges minden olyan közlekedési létesítmény megvalósítása esetén, amely azt igényli (pl. új várakozóhely, kerékpárút, gyalogos-átkelőhely stb.) Ezek tervezése során már figyelembe kell venni a közvilágítás rekonstrukció során beépített típust és minőséget.

Közvilágítás szempontjából különös figyelmet kell fordítani a gyalogos-átkelőhelyekre. Ez kiterjedhet a meglévő átkelőhelyek ilyen irányú korszerűsítésére, valamint az új létesítményekre is.

5.5. Községi közlekedés

Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzata és a VOLÁNBUSZ Zrt. jogutódjaként a MÁV Személyszállítási Zártkörűen Működő Részvénytársaság között a helyi menetrend szerinti autóbusszal történő személyszállítási közszolgáltatási feladatainak ellátása tárgyában 2026. december 31. napjáig közszolgáltatási szerződés van hatályban.

A szolgáltatás színvonalának javítása, a tömegközlekedés vonzerejének növelése, valamint a környezetvédelem előtérbe helyezése érdekében a Társasággal közös cél a feladatellátást végző autóbusszok cseréje, megújítása, modernizálása.

6. Környezetvédelem

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi törvény 46. § (1) bekezdése b.) pontjában foglalt kötelezettségének („A települési önkormányzat önálló települési környezetvédelmi programot dolgoz ki a 48/E. §-ban foglaltak szerint, amelyet képviselő-testülete (közgyűlése) hagy jóvá”) eleget téve az önkormányzat kidolgozza Nagykanizsa Megyei Jogú Város Települési Környezetvédelmi Programját.

Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzata az elkészített tanulmánnyal összhangban kívánja a környezetvédelemmel kapcsolatos feladatait megvalósítani.

7. Vagyongazdálkodás

Az önkormányzat kiemelt felelősségi körébe tartozik a vagyonnal történő felelősségteljes, átgondolt, tervszerű, hatékony és az önkormányzat céljait legjobban szolgáló gazdálkodás.

Az önkormányzati vagyon alapvető rendeltetése a közfeladat ellátásának biztosítása, ideértve a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátását és e feladatok ellátásához szükséges infrastruktúra biztosítását, így a vagyongazdálkodásnak hozzá kell járulnia az önkormányzati közfeladatok minél eredményesebb, költségtakarékosabb és színvonalas ellátásához.

A vagyongazdálkodás feladata a vagyon megőrzése, értékének és állagának védelme, rendeltetésének megfelelő, az önkormányzat mindenkor teherbíró képességéhez igazodó, elsődlegesen a közfeladatok ellátásához és a mindenkor társadalmi szükségletek kielégítéséhez szükséges, egységes elveken alapuló, átlátható, hatékony és költségtakarékos működtetése, értéknövelő használata, hasznosítása, gyarapítása, továbbá a helyi önkormányzat feladatának ellátása szempontjából feleslegessé váló vagyontárgyak elidegenítése.

Az önkormányzat vagyongazdálkodását négy fő tevékenységi terület köré lehet csoportosítani:

- a meglévő vagyon fenntartása (üzemeltetés, karbantartás, felújítás),

- a meglevő vagyon hasznosítása (bérbeadás, haszonbérlet, használatba adás, vagyonkezelésbe, üzemeltetésbe adás stb.),
- a vagyon növekedésének, gyarapításának elősegítése (beruházás, fejlesztés, kisajátítás, térítésmentes juttatás elfogadása stb.),
- a feleslegessé vált vagyon értékesítése, csere, térítésmentes átadás.

7.1. Középtávú vagyongazdálkodási célkitűzések

- támogatott projektek megvalósítása, ezáltal az önkormányzati ingatlanvagyon gyarapítása, rehabilitáció és korszerűsítés.
- Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzata „Nagykanizsai ipari park fejlesztése” elnevezésű TOP-6.1.1-15-NA1-2016-00001 azonosítójú projektben megszerzett területek és létrehozott infrastruktúra kezelésbe adása, hasznosítása.
- Pénzügyileg támogatott, pályázati projektek keretén belül további önkormányzati ingatlanvagyon rehabilitációját célzó projektek indítása, megvalósítása, illetve általánosan minden olyan az önkormányzati vagyon értékét növelő, de legalább szinten tartását biztosító projektben való részvétel, amely külső forrás bevonását teszi lehetővé.
- Az önkormányzati lakásállomány szerkezeti átalakítása, a rossz műszaki állapotú lakóépületek felújításának, és a gazdaságosan nem felújítható lakások és lakóépületek értékesítésének folytatása, lehetőség szerint új lakások vásárlása.
- A bérbeadásra alkalmas lakások bérbe adása a lakáskonceptcióban meghatározottak szerint.
- A lakás célú épületek vonatkozásában a társasházasítások elvégzése, a lakások esetleges bérlők részére történő értékesítése az Önkormányzat mindenkori hatályos lakások elidegenítésére vonatkozó rendelete szerint.
- A nem lakás célú helyiségek folyamatos pályáztatás útján történő bérbeadása azzal, hogy azok értékesítésére csak indokolt esetben, egyenkénti felülvizsgálattal kerülhet sor.
- A forgalomképes termőföldek földhaszonbérleti szerződéseinek folyamatos megújítása, nyomon követése, az alacsony hasznosítási hatékonyságú, csekély bevétellel kecsegtető, és hosszabb távon sem beépítendő termőföldek értékesítése.
- Az önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanok adatainak további aktualizálása, vagyongazdálkodási feldolgozása.

- Ingatlan értékesítések a településfejlesztési érdekek figyelembevételével.
- Az ingatlanok kezelőivel a kezelői feladatok felülvizsgálata és a szerződések, megállapodások szükség szerinti módosítása.
- Az önkormányzati kizárólagos és résztulajdonban álló gazdasági társaságokban megtestesülő önkormányzati vagyon esetében a gazdasági társaságok hatékony és költségtakarékos működtetése.
- Az önkormányzati beruházásoknál minden esetben vizsgálni kell, hogy a megvalósítást követő fenntartás milyen kötelezettségeket fog okozni az önkormányzat számára.

7.2. Hosszú távú vagyongazdálkodási célkitűzések

- A vagyonhasznosítás során a bevételszerzés, illetve a kiadáscsökkenés mellett szem előtt kell tartani, hogy az ne eredményezzen vagyonfelélést.
- A piaci helyzet ismeretében az értékesítendő és más módon hasznosítható vagyonelemek felülvizsgálata.
- Az önkormányzat számára kedvező, vagyongyarapodást eredményező pályázati lehetőségeket maximálisan ki kell használni. A tulajdonosi érdek következetes érvényesítése érdekében hatékony beszámoló rendszer kidolgozása, alkalmazása, folyamatos ellenőrzés, kontrolling elemzés megvalósítása szükséges.
- Az önkormányzat tulajdonában álló gazdasági társaságok működésének, jogi és szervezeti kereteinek, tevékenységi körének, az általuk biztosított feladatellátásnak a felülvizsgálata, vagyongazdálkodásuk kiemelt figyelemmel kísérése, a társaságoknál lévő önkormányzati vagyon értékének megőrzése, növelése, eredményesebb működtetése, hatékony tulajdonosi kontrolling, beszámoltatási rendszer kialakítása szükséges. Indokolt társaságonként differenciált tulajdonosi elvárások megfogalmazása az ellátott feladatok és a működtetett vagyon figyelembevételével, az éves üzleti terv időarányos végrehajtásáról rendszeres beszámolási kötelezettség előírása.

8. Köznevelés, közművelődés, egészségügyi alapellátás, szociális ellátások

8.1. Köznevelés

8.1.1. Óvoda

Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzata a Nagykanizsa Központi Óvoda 8 tagintézményé-

ben és 5 telephelyén biztosítja a nagykanizsai és a környékbeli települések óvodás korú gyermekeinek óvodai nevelését.

Figyelembe véve a környező települések igényeit Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzata 2015. szeptember 1. napjával a Nagykanizsa Központi Óvoda fenntartására az alábbi településekkel önkormányzati társulást hozott létre Nagykanizsa és Térsége Óvodafenntartó Társulása néven.

A Társulás tagjai:

- Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzata,
- Fűzvögy Község Önkormányzata,
- Homokkomárom Község Önkormányzata,
- Hosszúvölgy Község Önkormányzata,
- Liszó Község Önkormányzata,
- Rigyác Község Önkormányzata,
- Sormás Község Önkormányzata.

Az intézményben előzőt öt nevelési évben 370 fővel csökkent az óvodás korú gyermekek száma, ami 12 óvodai csoport bezárását eredményezte.

A 2024/2025-ös nevelési évben Nagykanizsa Központi Óvoda tagintézményeiben 894 fő óvodás korú gyermekkel 41 csoportban folyik az óvodai nevelés.

A következő években sem prognosztizálható jelentős létszám növekedés, sőt az óvodai létszám stagnálása, csökkenése várható, így a jelenleg rendelkezésre álló óvodai kapacitás elegendő a feladatellátás biztosításához. Az elkövetkező időszak feladata lesz az óvodai férőhelyek áttekintése és az intézményszerkezet racionalizálása. A továbbiakban is élni kell azokkal a pályázati forrásokkal, amelyek az óvodai intézményegységek korszerűsítését, modernizációját szolgálják.

8.1.2. Általános iskola

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 74. § (1) bekezdése alapján 2013. január 1-jétől az állam gondoskodik – az óvodai nevelés, kivételével – a köznevelési alapfeladatok ellátásáról. A törvény értelmében Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzata 2013. január 01. napjától az általános és középiskolák fenntartását átadta a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ számára, működtetésüket a jogszabályi előírásoknak megfelelően továbbra is ellátta. Az Nkt. 99/G. § (1) bekezdése értelmében a tankerületi központ által fenntartott, települési önkormányzat által működtetett köznevelési intézmény az Nkt. 76. §-ban meghatározott működtetésével kapcsolatos jogviszonyokból származó jogok és kötelezettségek 2017. január 1-jétől a Nagykanizsai Tankerületi Központot illetik meg, illetve terhelik.

Nagykanizsán az állam által fenntartott általános iskolai nevelés – oktatás 7 általános iskolában és egy tagintézményben zajlik.

A Zrínyi Miklós – Bolyai János Magyar - Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola Bolyai János Tagintézménye fenntartói jogának a Nagykanizsai Református Egyházközség részére történő átadásával 2024. szeptember 1-én létrejött a Bolyai János Református Általános Iskola. A fenntartói jog átadása miatt az önkormányzati tulajdonban levő ingatlan és ingóságok térítésmentesen átadásra kerültek a Nagykanizsai Református Egyházközség részére.

A jövőben is szükséges a tankerülettel való szoros együttműködés mind a kötelező iskolai felvevő körzetek kialakítása, mind az egyes intézmények stratégiai jövőképe kialakítása tekintetében.

Az önkormányzat anyagi lehetőségei függvényében és a pályázati lehetőségek kiaknázásával hozzá kell járulni a város tulajdonában lévő, a tankerületi központnak vagyonkezelésbe átadott intézményhálózat korszerűsítéséhez, felújításához.

A város ifjúságpolitikai koncepciójában is szereplő, a kor igényeinek megfelelő, több fiatalot vonzó ifjúsági programok szervezésével kell növelni a korosztály identitásának erősítését, részvételét a város közéletében. Ezt a célt szolgálja a Városi Diákönkormányzat újra szervezése is, amely keretében a korosztály érdeklődésének megfelelő városi programok szervezése a közösségfejlesztést és a lokálpatriotizmus erősödését szolgálja.

8.1.3. Középiskola

Nagykanizsa és vonzaskörzetében a fiatal lakosság középiskolai oktatása gimnáziumokban és technikumokban valósul meg.

Gimnáziumi nevelés – oktatás két intézményben folyik:

- Batthyány Lajos Gimnázium,
- Dr. Mező Ferenc Gimnázium.

A 2015. július 1-jén megalakult Nagykanizsai Szakképzési Centrumhoz három tagintézmény tartozik:

- Nagykanizsai SZC Cserháti Sándor Technikum és Kollégium,
- Nagykanizsai SZC Zsigmondy Vilmos Technikum,
- Nagykanizsai SZC Thúry György Technikum.

A középiskolások tanulólétszámában az elmúlt években folyamatos csökkenés volt megfigyelhető, amely a szakképző iskolák esetében igazán számottevő.

A TOP-6.5.1-19-NA1-2020-00001 - „Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nagykanizsán” című projekt keretében valósult meg bruttó 926 millió forint összegben a Batthyány Lajos Gimnázium energetikai korszerűsítése, melynek része volt az intézmény főépületének homlokzati és lapostető hőszigetelése, a homlokzati árnyékolástechnika egységes kialakítása, nyílászáró cseréje, valamint fűtés és világítás korszerűsítése.

A város gimnáziumait működtető Nagykanizsai Tankerületi Központtal és a szakképző

iskolákat tömörítő Nagykanizsai Szakképzési Centrummal szoros együttműködést kell fenntartani a város szakképzési szerkezetének kialakítása céljából.

Az önkormányzat anyagi lehetőségei függvényében és a pályázati lehetőségek kiaknázásával hozzá kell járulni a város tulajdonában lévő, a tankerületi központnak, illetve a szakképzési centrumnak vagyonkezelésbe átadott intézményhálózat korszerűsítésében, felújításában.

8.2. Közművelődés

A **Kanizsai Kulturális Központ** – többfunkciós közművelődési intézmény három közművelődési intézményegységet és öt közösségi színteret foglal magába.

Közművelődési intézmények:

- Hevesi Sándor Művelődési Központ – székhelyintézmény,
- Medgyaszay Ház,
- Móricz Zsigmond Művelődési Ház.

Közösségi színterek:

- Sánc,
- Bagola,
- Kisfakos,
- Nagyrác úti közösségi tér,
- Bajcsa.

Az intézmény széleskörű közművelődési tevékenységet folytat, nem csupán a településen élők, de a város vonzáskörzetének (közel 80 ezer fő) lakói számára biztosítja a nivós kulturális kínálatot. A Kanizsai Kulturális Központ intézményegységeiben évente 20-30 színházi előadást, 6-8 komolyzenei hangversenyt, 8-10 könnyűzenei koncertet rendeznek, és számtalan iskolai és városi kulturális programnak biztosítanak helyet.

Állandó színház híján ez az intézmény szolgál a színművészet, a színházkultúra helyszínéül is a városban. Befogadó színházként törekszik a tehetséges, népszerű színművészeket és remek díszletet felvonultató, nivós előadásokat bemutatni, budapesti, valamint más vidéki és határon túli színházak előadásában.

8.3. Közgyűjtemények:

A **Thúry György Múzeum** Nagykanizsa Zrínyi Miklós utca 62. szám alatti székhellyel és Nagykanizsa Fő út 5. szám, Nagykanizsa Erzsébet tér 14-15. szám alatti kiállítóhelyekkel működő területi múzeum, amely közel 300 000 tárgyat őriz.

A Thúry György Múzeum a város kulturális életében aktív szerepet tölt be, változatos és színvonalas tárlatok bemutatásával, kulturális-szakmai programjaival igyekszik minden korosztályt megszólítani.

Az intézmény célja, hogy Nagykanizsa és a vonzáskörzetébe tartozó települések lakosai minél többen látogassák rendezvényeiket, kiállításait.

A múzeum alapvető feladatának tartja a gyűjteményeiben található gazdag műtárgyállomány megőrzését, tudományos feldolgozását és bemutatását.

A **Halis István Városi Könyvtár** feladatellátása túlmutat a város határain. A jelenlegi gyűjtemény jellemzői: a könyvek száma 200.000, a folyóiratok száma 400, az olvasóhelyek száma 42. Szolgáltatások: helyben olvasás az olvasóteremben és a folyóirat-olvasóban, tájékoztatás, kölcsönzés, mikrofilm leolvasás, számítógépes szolgáltatások, fénymásolás.

A KSZR (Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer) működtetése révén a Nagykanizsa térségéhez tartozó települések kulturális rendezvényeinek (falunapok, emlékünnepek, könyvtári programok stb.) fontos segítőjévé vált a könyvtár.

A közművelődési és közgyűjteményi intézmények anyagi forrásainak bővítése (pl. állomány gyarapítás, rendezvények- kiállítások szervezése) céljából a jövőben is maximálisan ki kell aknázni a hazai és uniós pályázati lehetőségeket.

A közeljövőben elkerülhetetlen a város közművelődési intézményhálózatának áttekintése mind szakmai, mind infrastrukturális tekintetben.

A Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzata tulajdonában és a Nagykanizsai Honvéd Kaszinóért Alapítvány működtetésében lévő 8800 Nagykanizsa, Ady E. u. 7. szám alatti, 1955 hrsz-ú, Honvéd Kaszinó épületében az elmúlt időszakban bekövetkezett állagromlás várhatóan a közeljövőben nagyobb ráfordítással járó beruházást fog igényelni. Szükséges lenne a homlokzatok rendbetétele, tető és vízelvezető rendszerek javítása, villamoshálózat korszerűsítés, fűtéskorszerűsítés, a nyílászárók felújítása vagy cseréje, vízvezetékrendszer felülvizsgálata, mellékhelyiségek korszerűsítése, burkolatok cseréje/megújítása.

Az alapítvány a szükséges karbantartáson felüli beruházásokra láthatóan nem tud forrást bevonni, így a jelzett munkálatok elvégzése az Önkormányzat feladata lesz.

A felújítással együtt átgondolást érdemel a közművelődési intézmény fenntartása és integrálása a város közművelődési intézményhálózatába.

8.4. Egészségügyi alapellátás

Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzata 1996. április 1-től vette át az egészségügyi alapellátás működtetését a kórháztól, 2000. február 1-jén pedig létrehozta az **Egészségügyi Alapellátási Intézményt**, mint az önkormányzat részben önállóan gazdálkodó szervezeti egységét. Az intézmény alapvető feladata az Önkormányzat számára kötelezően végzendő egészségügyi alapellátás biztosítása Nagykanizsa város, valamint a közigazgatásilag hozzárendelt öt település – Liszó, Újudvar, Hosszúvölgy, Füzvölgy, Homokkomárom – lakói és az itt tartózkodók számára.

Koordinálja az egészségügyi alapellátáshoz tartozó szolgálatok munkáját, szervezi és irányítja azok diagnosztikai és terápiás eszközparkjának fejlesztését, a gazdálkodó szervén keresztül beszerzi az

egészségügyi gépeket, eszközöket, megszervezi a fogászati ügyeleti ellátás rendjét, részt vesz az alapellátás költségvetésének tervezésében, elkészítésében. Az intézmény az alaptevékenysége körében meghatározott feladatokat teljesítési kötelezettséggel látja el, az alapító általános felügyelete mellett. Az intézmény kiegészítő tevékenységet, vállalkozói tevékenységet nem folytat.

Intézményi szakfeladatok:

- Háziiorvosi, házi gyermekorvosi szolgálat,
- Iskola-ifjúságegészségügyi szolgálat,
- Fogászati alapellátás,
- Fogászati ügyelet,
- Fogászati röntgen,
- Fogszabályzás.

Az egészségügyi alapellátás tekintetében az elkövetkező évek legfontosabb feladata a zavartalan és biztonságos betegellátás megszervezése, a gyermekorvosi, háziiorvosi és fogorvosi ellátás biztosítása lesz. A feladatot ellátó háziorvosok átlag életkora 60 év körüli, a praxisukat befejező orvosok pótlása egyre nehezebb feladat. Különböző kedvezmények biztosításával (pl. ösztöndíjak, szolgálati lakás stb.) a fiatal orvosgeneráció megszólítása a cél.

8.5. Szociális ellátások:

8.5.1. Nagykanizsai Egyesített Bölcsőde

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás részeként a gyermekek napközbeni ellátását biztosítja, Nagykanizsa város és – feladatellátási szerződés útján – Füzvölgy, Galambok, Magyarszentmiklós, Zalaikomár, Sormás és Újudvar községek lakói és az itt tartózkodók számára.

A bölcsőde a családban nevelkedő - 20 hetestől 3 éves korú - gyermekek szakszerű gondozását, nevelését végző intézmény, amely **348 férőhelyen**, öt tagbölcsődében fogadja a gyermekeket. Az öt bölcsődében egységes szakmai elvárások érvényesülnek a szakszerű nevelés – gondozás területén. A családok igényeihez alkalmazkodó bölcsődében a nevelés – gondozás, a gyermekek bölcsődei életének megszervezése összhangban van a gyermekek szükségleteivel és igényeivel, megfelel a fenntartó és a települések lakosságának minőségi ellátásra vonatkozó elvárásainak.

A Nagykanizsai Egyesített Bölcsőde alapszolgáltatáson túl nyújtott családtámogató szolgáltatásai:

- Időszakos gyermekfelügyelet,
- Játzócsoport.

A jelenleg rendelkezésre álló bölcsődei férőhelyek teljes egészében biztosítani tudják Nagyka-

nizsa és környéke 0-3 éves korú kisgyermekének intézményi ellátását.

8.5.2. Nagykanizsai Egyesített Szociális Intézmény

A Nagykanizsai Egyesített Szociális Intézmény Nagykanizsa-Surd-Zalakomár Szociális Társulása fenntartásában működik.

Többcélú intézmény, az alábbi szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat biztosítja:

Étkeztetés

A szociálisan rászorultaknak a napi egyszeri meleg étel – ha az igénylő egészségi állapota indokolja, a háziorvos javaslatára diétás étkeztetés – biztosítása helyben fogyasztással, elvitellel, illetve házhoz szállítással, akik azt önmaguk, illetve eltartottaik részére tartósan, vagy átmenetileg nem képesek biztosítani. A COVID-19-járvány következtében jelentősen megemelkedett a szolgáltatást igénybe vevők száma.

Házi segítségnyújtás

A házi segítségnyújtás keretében biztosítja az igénybe vevő életvitelének fenntartását szükségleteinek megfelelően, saját lakókörnyezetében, a külön jogszabály alapján megállapított napi gondozási szükségletnek megfelelő időtartamban. A szolgáltatás keretében szociális segítséget, vagy – a szociális segítséget is magába foglaló – személyi gondozást kell nyújtani.

Idősek nappali ellátása – Idősek Klubja

Saját otthonukban élő, szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes időskorúak, valamint egészségi állapotra figyelemmel a 18. életévet betöltött személyek napközbeni tartózkodásának biztosítása, társas kapcsolatok segítése, alapvető higiéniai szükségletek kielégítése, napi életritmust biztosító szolgáltatás nyújtása.

Biztosítja a szolgáltatás nyitott formában történő működését az ellátotti kör és a lakosság számára is elérhető közösségi programok szervezésével.

A szociálisan rászorultak számára napi egyszeri meleg étkezést biztosít helyben fogyasztással, illetve elvitellel. A város területén két Idősek Klubja működik, amelyek tömegközlekedési eszközökkel jól megközelíthetők.

Fogyatékkal élők nappali ellátása - Fogyatékkal élők Napközi Otthona

A nappali ellátás az értelmi fogyatékos-sággal és/vagy egyéb fogyatékos-sággal, halmozott fogyatékos-sággal, illetve autizmussal élőknek és családjuknak hatékony segítség adása a szociális, egészségügyi és mentális állapotuknak megfelelő életritmust biztosító szolgáltatások nyújtásával.

A fogyatékos-ságból eredő hátrányok enyhítése, a minél teljesebb társadalmi integrációjuk megvalósulása érdekében a családban, illetve születési természetes környezetben való életvitel megőrzése.

Támogató szolgálat

A támogató szolgáltatás a fogyatékkal élő személyek saját lakóhelyén, lakókörnyezetében történő segítése, életvitelének megkönnyítése a lakáson kívüli köz- és egyéb szolgáltatások elérésének segítségével, valamint – önállóságuk megőrzése mellett – a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosításával.

Idősek Gondozóháza

Azon időskorúak, valamint a 18. életévüket betöltött beteg személyek teljes körű ellátása ideiglenes jelleggel, legfeljebb egy év időtartamra - különösen indokolt esetben egy alkalommal, legfeljebb egy évvel meghosszabbítható -, akik önmagukról betegségük miatt vagy más okból otthonukban időlegesen nem képesek gondoskodni.

Idősek Otthona

Az önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes időskorúak napi ötszöri étkezéséről, szükség szerint ruházattal, textíliával való ellátásáról, terápiás célú foglalkoztatásáról, mentális gondozásáról, a külön jogszabályban meghatározott egészségügyi ellátásáról, lakhatásról való gondoskodás, akik a rájuk irányadó nyugdíjkorhatárt betöltötték, és az 1993. évi III. törvény 68/A. § (3) bekezdése szerinti gondozási szükséglettel rendelkeznek, de rendszeres fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igényelnek. Az intézmény minden férőhelye betöltött, a bekerülésre várók közel száz fős várakozási listát alkotnak.

Az intézmény szociális alapellátási és szakosított ellátási feladatainak megvalósításához széleskörű infrastrukturális háttér járul. A jövőben átfogó vizsgálatot kell végezni az egyes intézményegységek kihasználtsági mutatói és műszaki állapota tekintetében, melynek ismeretében kell meghatározni az egyes intézményegységek jövőbeli feladatait.

- **Az intézmény Zrínyi út 40. telephelyén lévő szolgáltatások (Idősek Klubja I. és házi segítségnyújtás) új telephelyen történő biztosítását.**
- **A Fogyatékkal Élők Napközi Otthona és Támogató Szolgálat (Úrhajós u. 6/A 2. ajtó) további működésének felülvizsgálatát, új telephelyen történő biztosítását.**
- **Pályázati és saját források bevonásával a várólisták csökkentése érdekében az Idősek Otthona férőhelyszámának növelését.**

8.5.3 Nagykanizsai Család- és Gyermekjóléti Központ

Családsegítő Központ

Feladata a gyermekek törvényben foglalt jogainak érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséhez és megszüntetéséhez nyújtott széleskörű, szükség esetén alternatív eszközöket is alkalmazó szociális munka végzése. Támogatást nyújt a gyermekek ellátására, gondozására, testi, szellemi fejlődésére, szocializációjára vonatkozó szülői, gondozói, támogatói tevékenység ellátásához. Együttműködik a szociális és gyermekjóléti ellátó tevékenységhez kapcsolódó más szervezetekkel és intézményekkel és figyelemmel kíséri a szociális és

gyermekjóléti ellátásokhoz kapcsolódó jogszabályi változásokat. Az intézmény az alábbi szolgáltatásokat nyújtja:

- utcai szociális munka,
- kapcsolattartási ügyeletet,
- kórházi szociális munka,
- gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat,
- óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység,
- jogi tájékoztatásnyújtás és pszichológiai tanácsadás,
- családkonzultáció, családterápia és családi döntéshozó konferencia,
- szociális diagnózis készítése,
- gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenység,
- szakmai támogatás nyújtása az ellátási területen működő gyermekjóléti szolgálatok számára,
- járás területén működő jelzőrendszer ellátása.

Gyermekjóléti Szolgálat

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátás, amely hozzájárul a gyermek egészséges fejlődéséhez, jólétéhez, a családban történő nevelkedésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez. Ezt a központi családgondozói személyes segítő kapcsolat keretében, a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával valósítják meg.

Nagykanizsai Család- és Gyermekjóléti Központ dolgozói létszáma a feladatbővülés következtében az elmúlt években jelentősen emelkedett. 2019-ben történt egy kisebb az intézménybővítés az épületben, azonban ez végleges és megnyugtató megoldást nem biztosít az intézmény hosszútávú elhelyezése szempontjából. Az elkövetkező években fontos feladat az intézmény számára egy megfelelő épület biztosítása.

8.6. Civil szervezetek

Nagykanizsa közigazgatási területén a hivatalos nyilvántartás szerint 199 egyesület és 130 alapítvány működik. A civil szervezetek tevékenységüket tekintve rendkívül sokfélék: sportszervezetek, kulturális, művészeti tevékenységet folytatók, az egészségvédelem, közbiztonság, állatvédelem területén tevékenykedők, adománygyűjtők, segélyezők, valamint az egyes intézmények működését támogató civil szervezetek egyaránt megtalálhatók.

Az önkormányzat partnerségre törekszik a civil szervezetekkel való kapcsolatában. A partneri együttműködés alapfeltétele a folyamatos, rendszeres és hatékony kommunikáció, a meglévő és formálódó közösségek igényeinek felmérése, tevékenységük támogatása eredményes működésük érdekében.

A kötelező és önként vállalt feladatainak ellátása során széleskörű együttműködést folytatunk a város civil szervezeteivel, anyagi forrást, infrastruktúrát, és egyéb működési feltételeket biztosít számukra.

Az önkormányzat az éves költségvetésében, pénzügyi lehetőségei függvényében támogatást biztosít a civil szervezetek számára. Az önkormányzati támogatások pályáztatási rendszerének további fenntartásával (verseny- és élsport keret, kulturális keret, polgárőr egyesületek támogatása, civil szervezetek támogatása stb.) hozzájárul a civil szervezetek működéséhez.

Az önkormányzat és a civil szféra közötti együttműködés erősítése rendkívül fontos, mert a civil szervezetek a helyi közösséget gazdagítják, valamint hozzájárulnak az önkormányzati feladatok eredményesebb ellátásához.

9. Fejlesztések

A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (FVS) és a TOP Plusz Városfejlesztési Programterv (TVP) végrehajtása

A TOP Plusz területi operatív programként a kevésbé fejlett régiókra (megyék) és a fejlett régióra (Budapest) terjed ki. A program a területi kihívásokat kezeli, integrált területi tervezésen alapul, a 2014-2020-as TOP folytatásaként a területi egyenlőtlenségek csökkentését célozza integrált területfejlesztési eszközökkel. Az Európai Unió a 2021-2027-es időszakban az Európai Parlament és a Tanács 2021/1058 Rendelet (ERFA rendelet) 11. cikke alapján a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz) keretében biztosít finanszírozást fenntartható városfejlesztésre azon városok számára, amelyeket a megyei önkormányzat az Integrált Területi Programjában (ITP) kijelölt és nevesített. Ez alapján Nagykanizsa Megyei Jogú Város jogosult a fenntartható város forráskereteire. Az ERFA 11. cikk hatálya alá eső, kijelölt városoknak ahhoz, hogy a számukra dedikált forráskerettel tudjanak tervezni, ún. Fenntartható Városfejlesztési Stratégiát (FVS), illetve TOP Plusz Városfejlesztési Programtervet (TVP) kellett készíteniük. A benyújtott stratégia elfogadásával vált a város jogosulttá a stratégiában tervezett projektek megvalósítására a stratégiában elfogadásra kerülő forráskeret összegéig, mely Nagykanizsa Megye Jogú Város esetében 7.9 milliárd forint.

Nagykanizsa Fenntartható Városfejlesztési stratégiáját a többi ágazati stratégia mellett keretstratégiaként kell tekinteni, mely megalapozza a város következő 7-8 éves fejlesztési időszakát.

Az FVS-ben meghatározott átfogó célkitűzés:

Kiváló földrajzi elhelyezkedésére és természeti értékeire támaszkodó, a fenntarthatóság gyakorlati megvalósítását biztosító, hagyományaira büszke, élhető, körforgásos városi modellt megvalósító, digitális megoldásokat alkalmazó középváros. ¹

Az átfogó célkitűzés eléréséhez az alábbi stratégiai célok és részcélok kerültek meghatározásra:

Stratégiai cél 1 A hármashatár térségében dinamikusan fejlődő, térségi gazdasági szerepkört betöltő város

Rész cél 1: ipari területek fejlesztése és befektetésösztönzés erősítése a város tökevonzó képességének erősítése érdekében

Rész cél 2: város térségi elérhetőségének biztosítása

Rész cél 3: városok közötti regionális kooperáció, együttműködések erősítése

Rész cél 4: fenntartható munkahelyek biztosítása a képzett munkaerő vonzása érdekében

Rész cél 5: munkaerőpiaci igényekre reagáló képzési oktatási rendszer

Rész cél 6: Körforgásos üzleti modellek adaptációja

Stratégiai cél 2 Éghajlatváltozáshoz alkalmazkodó, a kibocsátás csökkentését megvalósító város

Rész cél 7: A körforgásos gazdaságra épülő modell bevezetése a városban

Rész cél 8: Fenntartható vízbázis és hulladékgazdálkodás

Rész cél 9: Klímasemlegességet elősegítő energetikai beruházások megvalósítása

Stratégiai cél 3 Befogadó, kulturális – oktatási központ város

Rész cél 10: humán infrastruktúra fejlesztése

Rész cél 11: megtartó, lakosai számára széleskörű szolgáltatásokat biztosító város

Rész cél 12: identitását és kultúráját erősítő város

Stratégiai cél 4 Élhető, vonzó középváros

Rész cél 13: vonzó épített környezet és rekreációs és sport lehetőségek

Rész cél 14: természeti környezet fenntartható fejlesztése

Rész cél 15: zöld és kerékpáros város

Rész cél 16: fenntartható területhasználat

Rész cél 17: fenntartható turisztikai szektor alapjainak erősítése

A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (FVS) és a TOP Plusz Városfejlesztési Programtervben (TVP) meghatározott konkrét projektek, melyek megvalósítása az elkövetkező öt év egyik legfontosabb fejlesztési célkitűzése:

A Nagykanizsai Városfejlesztő Kft. munkatársai 2024. tavasza óta az alábbi támogatási kérelmeket dolgozták ki:

Támogatási szerződéssel rendelkező projektek:

- TOP_PLUSZ-1.3.1-21-ZA1-2022-00004 - Fenntartható városfejlesztés Nagykanizsán
- TOP_PLUSZ-1.3.2-23-NA1-2024-00001 - Tripammer Gyula utca felújítása, korszerűsítése
- TOP_PLUSZ-1.3.2-23-NA1-2024-00002 - Sugár utca felújítása a Vörösmarty Mihály és a

¹ forrás: Fenntartható Városfejlesztési Stratégia 2021-2027

Rákóczi Ferenc utca közötti szakaszon

Támogatói döntéssel nem rendelkező projektek:

- TOP_PLUSZ-3.4.1-23-NA1-2024-00001 - Orvosi rendelők felújítása
- TOP_PLUSZ-3.4.1-23-NA1-2024-00002 - Batthyány Lajos Gimnázium fejlesztése
- TOP_PLUSZ-3.4.1-23-NA1-2024-00003 - Farkas Ferenc Zene – és Aranyfűzés Alapfokú Művészeti Iskola fejlesztése

Benyújtott, támogatói döntéssel nem rendelkező projektek:

- TOP_PLUSZ-1.3.2-23-NA1-2024-00003 - Balaton utca felújítása
- TOP_PLUSZ-6.2.1-23-NA1-2024-00001 - Ipari csarnok építése 2. ütem

A hatályos TVP, a megvalósításra tervezett projektek listájával az alábbi linken található: <https://nagykanizsa.hu/megtekintes/lap/1856>. A listán szereplő projektekre vonatkozó támogatási kérelmek 2025. március 31-ig kerülnek benyújtásra.

Az FVS-ben meghatározott célok eléréséhez a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz felhívásain kívül egyéb pályázati felhívásokat is figyelemmel kell kísérni, és amennyiben releváns kiírás jelenik meg, a feltételeket elemezve lehetséges pályázatokat benyújtani.

Egyéb pályázati lehetőségek:

- Digitális Megújulás Operatív Program Plusz
- Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz
- Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz
- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz
- Interreg programok (horvát, szlovén, osztrák)
- Közvetlen európai uniós források

Pályázati forrásokon kívül meg kell említeni az Önkormányzati saját költségvetési fejlesztési forrásait, és az állami forrásokat is. Előbbi forrás a költségvetés jelenlegi helyzetében kisebb volumenű és a sürgős fejlesztéseket tesz lehetővé. A közvetlen állami költségvetési forrásokkal előre tervezni nem lehet, de a Modern Városok Programjában megígért fejlesztéseket (a versenyszóda és a déli elkerülő kivételével) törölte a kormány.

A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (FVS) és a TOP Plusz Városfejlesztési Programterv (TVP) felülvizsgálata, aktualizálása

A TOP_PLUSZ-1.3.1-21-ZA1-2022-00004 - Fenntartható városfejlesztés Nagykanizsán projekt keretében 2025-2026-ban sor kerül a Fenntartható Városfejlesztési Stratégia felülvizsgálatára, és további stratégiák kidolgozására, melyek a következő évek fejlesztési irányait határozhatják meg. A

felülvizsgálat egyik meghatározó eleme a 2022-es népszámlálás adatainak feldolgozása és az alapján a helyzetelemzés aktualizálása.

Terveink szerint az alábbi stratégiák készülnek el vagy kerülnek felülvizsgálatra, aktualizálásra:

1. **Fenntartható Városfejlesztési Stratégia, illetve a TOP+ Városfejlesztési Programterv** Felülvizsgálata a 2022. évi népszámlálás adatainak publikálását követően.
2. Az FVS pénzügyi megvalósíthatóságára vonatkozó **üzleti modell, üzleti terv** készítése.
3. A városfejlesztés és működés eredményeit a fejlesztési folyamatot szolgáló **városi monitoring rendszer** kialakítás.
4. Települési **Zöld Infrastruktúra Fejlesztési- és Fenntartási Akcióterv** készítése (továbbiakban: ZIFFA).
5. **Kerékpárforgalmi Hálózati Terv** elkészítése vagy felülvizsgálata, aktualizálása.
6. **Fenntartható Mobilitási Terv** elkészítése, felülvizsgálata (SUMP).
7. **Fenntartható Energia és Klíma Akcióterv** (SECAP) kidolgozása, meglévő Fenntartható Energia Akcióterv (SEAP) felülvizsgálatával.
8. Digitális átállást támogató menetrend **digitális akcióterv** elkészítése.
9. Városi **Zöld finanszírozási keretrendszer**.

Az FVS és szükség esetén a TVP frissítése, a városi zöld keretrendszer, a digitális akcióterv, és az FVS megvalósítására vonatkozó üzleti modell elkészítése a TOP_PLUSZ-1.3.1-21-ZA1-2022-00004 pályázati útmutató szerint kötelező.

10. Digitális átmenet

Az elmúlt 8 évben átfogó informatikai fejlesztésre nem került sor, emiatt szükség van egy, az önkormányzat teherbíró képességét is figyelembe vevő rövidtávú fejlesztési koncepcióra. A fejlesztés főbb feladatai:

- Desktopok, vezetői és képviselő laptopok cseréje. Az eszközök elavultak, az ASP tapasztalatai alapján az eddig használt monitorokat is cserélni kell (min. 27"), ezáltal a munka hatékonysága is jelentősen növelhető.
- Géptermi infrastruktúrával összefüggő feladatok:
 - szerverek biztonságos üzemeltetése: a kiterjesztett garancia biztosítása, a támogatási időtartam (End Of Service) megszűnése esetén a szerverek cseréje.
 - Adatbiztonsággal, biztonságos mentéssel kapcsolatos fejlesztések.
 - Szünetmentes áramforrások akkumulátorainak cseréje.
 - Automata tűzoltó berendezés felülvizsgálata.
- Hálózatüzemeltetéssel kapcsolatos feladatok:
 - Routers cseréje.
 - Elavult Ethernet hálózat újrakábelezése.

- Wifi rendszer cseréje.
- Számítógépek monitorozását, kliens gépeken a távoli beavatkozást segítő alkalmazások bevezetése.
- A közgyűlést, bizottsági üléseket támogató, felvevő rendszer fejlesztése.

Önkormányzatunk 2024-ben csatlakozott a Magyar Államkincstár által üzemeltett önkormányzati ASP rendszerhez. Az ASP bevezetésekor, majd azt követően folyamatosan felülvizsgáltuk a magyarorszag.hu honlapon publikált, az önkormányzati ügyek intézésére elkészített űrlapokat. Önkormányzatunk esetében több mint 70 ügy esetében az ügyek elektronikusan is intézhetőek.

Az ASP folyamatos fejlesztése miatt az új űrlapok bevezethetőségét, alkalmazhatóságát folyamatosan vizsgáljuk.

A lakosság felé is szükséges a digitális átmenet folyamatos végrehajtása, melyek terén az alábbi lépéseket tervezzük:

- Nagykanizsa applikáció bevezetése Android és iOS rendszerrel rendelkező mobiltelefonokra, mely rengeteg naprakész információt képes nyújtani. Emellett alkalmas a polgárokkal történő közvetlenebb kommunikációra, interakciókra.
- Városi honlap modernizálása. A város honlapja jelenleg több szempontból nem felel meg az elvárásoknak, megújítása szükséges.
- Elektronikus ügyintézés: egyre több ügyben szükséges biztosítani a polgárok számára az elektronikus ügyintézés lehetőségét. Vannak egyes ügyek, ahol a papír alapú ügyintézés tartósan megmarad (pl. egyes szociális ügyek), de sok esetben könnyíthető az ügyintézés az elektronikus útra terelve.